

vergadering **C153**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 28 februari 2023

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het Green Deal Industrial Plan – 1381 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de hervorming van het EU-steunkader om de duurzame transitie te versnellen – 1515 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de Europese strategie om het concurrentievermogen en de productiviteit te stimuleren – 1645 (2022-2023)	5
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de toenemende onrust in Israël – 1420 (2022-2023)	13
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de oprichting van een Handels- en Technologieraad met India – 1647 (2022-2023)	16
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het gebruik van Russische bevroren tegoeden en in beslag genomen goederen – 1151 (2022-2023)	18
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de verminderde investeringen vanuit het Verenigd Koninkrijk in Vlaanderen – 1317 (2022-2023)	20
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over een nieuw akkoord tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie over Noord-Ierland – 1597 (2022-2023)	22

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het ontbreken van vertegenwoordiging van Vlaanderen op de Europese Raad – 1405 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de structurele opname van de diplomatieke vertegenwoordiger van Vlaanderen bij de Europese Unie in de Belgische delegatie bij de Europese Raad

– 1637 (2022-2023)

24

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het Vlaamse beleid ten aanzien van Chinese economische inmengingen en wanpraktijken

– 1638 (2022-2023)

29

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de samenwerking met Marokko op het vlak van groene economie en duurzame energie

– 1642 (2022-2023)

32

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de afhankelijkheid van China voor geneesmiddelen en het risico op misbruik

– 1648 (2022-2023)

35

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het Green Deal Industrial Plan
– 1381 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de hervorming van het EU-steunkader om de duurzame transitie te versnellen
– 1515 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de Europese strategie om het concurrentievermogen en de productiviteit te stimuleren
– 1645 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Annick Lambrecht

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, sinds de goedkeuring van de Inflation Reduction Act (IRA) in de VS bestaat er in Europa bezorgdheid over dit pakket aan Amerikaanse subsidies en belastingverminderingen ter waarde van zo'n 430 miljard euro. Terecht vrezen vele Europese leiders dat de IRA zou leiden tot oneerlijke concurrentie met Europese bedrijven en een heroriëntatie van vooral groene investeringen van de Europese Unie naar de VS. Zo dreigen de EU-lidstaten de industriële digitale en groene trein te missen.

Welk antwoord moet de Europese Unie op de IRA geven? Die vraag houdt EU-leiders nu al enige tijd bezig. We hebben er hier in het Vlaams Parlement al meermaals uitvoerig over gedebatteerd. Verscheidene stemmen riepen op tot een versoepeling van de staatssteunregels zodat de lidstaten ook royaal subsidies en fiscale kortingen kunnen uitdelen aan de eigen bedrijven. Anderzijds was er een oproep voor een EU-fonds, gemaakt uit eigen middelen verkregen via eigen belastingen, om de Europese industrie te steunen.

Er kwamen ook kritische stemmen aan bod die waarschuwen voor een open handelsoorlog en een subsidierace met de Verenigde Staten en die wezen op de gevaren van versoepelde staatssteunregels voor de interne markt. Zoals u reeds eerder aanhaalde, spreekt het voor zich dat zo'n versoepeling vooral de grote, kapitaalkrachtige lidstaten zoals Duitsland ten goede zal komen, die via steun de positie van de eigen bedrijven, de eigen economie zou kunnen versterken tegenover onze Vlaamse economie.

Begin februari bracht de Europese Commissie het debat op gang door het Green Deal Industrial Plan voor te stellen dat de competitiviteit van de Europese industrie moet waarborgen en tegelijkertijd ook wil inzetten op de klimaattransitie.

Het voorstel van de Europese Commissie is gebaseerd op vier pijlers. De eerste pijler heeft betrekking op de regeldruk, met aandacht voor snellere vergunningsprocedures, strategische projecten en gemeenschappelijke standaarden die grensoverschrijdend ondernemerschap faciliteren.

Verder wil het plan ook de toegang tot financiering verbeteren voor Europese bedrijven. De kapitaalmarktunie dient daartoe te worden versterkt en het dient voor lidstaten eenvoudiger te worden om bedrijven te steunen, uiteraard – en dat is

zeer belangrijk voor ons – met respect voor het gelijk speelveld in de Europese Unie. Zeker dat laatste is een gevoelig en ook belangrijk punt. De Europese Commissie geeft ook aan een Europees Soevereiniteitsfonds op te willen zetten in het kader van de herziening van het meerjarig financieel kader (MFK).

Ten derde zet het plan in op de vaardigheden en kennis van de Europese beroepsbevolking, zodat die voldoet aan de noden van het bedrijfsleven.

Ten slotte wil de Europese Commissie ook via handel werken aan een industriële renaissance in de Europese Unie. Handelsverdragen moeten bijdragen aan de groene transitie en er is ook hernieuwde aandacht voor grondstoffenzekerheid. De interne markt moet worden beschermd tegen oneerlijke concurrentie uit derde landen, bijvoorbeeld via directe buitenlandse investeringen.

Over deze voorstellen is het laatste woord nog niet gezegd, maar het is nu al duidelijk dat dit plan bijzonder belangrijk is.

Minister-president, wat is uw standpunt bij dit Green Deal Industrial Plan? Kunt u wat toelichting geven bij de verschillende pijlers?

Kunt u toelichten welke garanties er zijn dat een vereenvoudiging van de staatssteunregels niet zou leiden tot een ongelijk speelveld in de interne markt?

Tot slot, vond er over dit pakket aan voorstellen een intra-Belgisch overleg plaats? Kunt u dit wat toelichten? Welke standpunten hebt u namens Vlaanderen ingenomen? Wat zijn de standpunten van onze bureaus of van het federale niveau?

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Voorzitter, minister-president, begin februari was er een bijeenkomst van de Europese staats- en regeringsleiders in Brussel. Op de agenda stond onder meer de nood aan een Europees industrieel beleid om zo de duurzame transitie in Europa te versnellen. Een van de aandachtspunten op deze top was het stimuleren van de cleantechindustrie.

Het Vlaams netwerk van ondernemingen Voka verspreidde hieromtrent een vraag naar meer actie omtrent deze problematiek. Zij stelden dat er nu ook door onze overheid proactief en positief moet worden gereageerd zodat we een voorsprong blijven behouden.

Een belangrijk punt dat Voka naar voren schoof, was het feit dat er moet worden ingezet op toekomstgericht Onderzoek & Ontwikkeling (O&O). Er werd daarbij gesteld dat er inzake subsidiebeleid een beter Europees antwoord zou moeten komen en dat niet zoals in het verleden een zeer ongelijke verdeling van steunmaatregelen zou worden gehanteerd, zoals dit al gebeurde tijdens onder meer de energiecrisis.

Concreet wordt er gesteld dat in het verleden in bepaalde dossiers zowel Frankrijk als Duitsland het leeuwendeel van de steun kreeg, wat ervoor zorgde dat er ook binnen Europa een ongelijk speelveld ontstond.

Nu hervormt de Europese Commissie in het kader van het industrieel beleid het steunkader en is er de vrees voor een subsidieopbod tussen Europese deelstaten. Deze problematiek moet uiteraard ook worden bekeken in het licht van de Inflation Reduction Act, waar de Europese subsidiepolitiek in het kader van de Green Deal een antwoord zoekt op de protectionistische koers van de Verenigde Staten. Daar hebben we het in deze commissie al verschillende keren over gehad.

In eerdere debatten naar aanleiding van diverse Europese steunmaatregelen, zoals COVID-19, de Brexit en andere elementen, waren er ook al klachten dat Europese steun ongelijk verdeeld werd.

Minister-president, welke standpunten werden er op deze top door ons land ingenomen met betrekking tot voor Vlaanderen essentiële subsidiemaatregelen? Werd Vlaanderen actief betrokken bij de voorbereiding van deze top? Wat heeft de Vlaamse Regering in het kader van deze top ondernomen om de concurrentiekracht van onze bedrijven te beschermen? Naar aanleiding van deze Europese top werd er gesteld dat deze problematiek ook deel moet uitmaken van toekomstige beleidsplannen gezien het belang van de industrie voor Vlaanderen. Wat is uw visie hieromtrent?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): De Amerikaanse IRA is de afgelopen maanden al meermaals voorwerp van debat geweest in dit parlement. Het toont aan hoe groot de impact van de Amerikaanse steunregelgeving kan zijn voor onze eigen Europese industrie. De IRA dwong de Europese Unie om zelf in spoedtempo na te denken over een eigen strategie om de Europese industrie te ondersteunen en te heroriënteren richting een duurzame, groene en innovatieve toekomst.

Het strategisch plan van Commissievoorzitter Von der Leyen stond op de agenda van de Europese Raad van 9 februari. In de conclusies van de Europese top lezen we dat de Raad aan de Commissie dringend vooruitgang vraagt op het gebied van staatssteunbeleid, financiering op Europees niveau, regelgevingsklimaat, opleiding en vaardigheden en investeringen. Voortgang dus met het Green Deal Industrial Plan, tout court.

De Raad is het eens met een tijdelijke en gerichte versoepeling van staatssteun, die in eerste instantie grote landen als Frankrijk en Duitsland ten goede komt. Gelukkig heeft de Raad wel nadrukkelijk gesteld dat de integriteit van de eenge maakte markt en het level playing field behouden moeten blijven. In die zin wordt gevraagd dat de Commissievoorzitter op regelmatige basis verslag uitbrengt over de effecten van een versoepeling van de staatssteunregeling. Kwestie dat er snel kan worden bijgestuurd indien nodig.

Anderzijds wordt de nadruk gelegd op het toegankelijker maken van de Europese fondsen en de financiering zodat alle beschikbare Europese middelen gemobiliseerd kunnen worden. Het belang hiervan werd ook door u, minister-president, benadrukt tijdens de bespreking van dit thema in de commissie en de plenaire vergadering. De Europese Commissie plant ook om tegen de zomer van 2023 een Europees Soevereiniteitsfonds voor te stellen ter ondersteuning van investeringen in strategische sectoren.

Ondertussen heeft ook de Vlaamse Regering haar visie op dit belangrijke thema uitgebreid besproken. Getuige hiervan de Vlaamse visienota inzake een versterkte concurrentiekracht van de Europese industrie die onlangs werd goedgekeurd door uw regering. U kondigde tijdens eerdere besprekingen ook aan op 7 maart over dit thema van gedachten te wisselen met de Europese commissaris bevoegd voor Handel, Valdis Dombrovskis.

Minister-president, hoe analyseert en evalueert u het voorgestelde plan van de Commissie om het Europese concurrentievermogen te vrijwaren en de productiviteit te stimuleren? In welke mate stemt het Europese plan dat voorligt overeen met het Vlaamse standpunt in deze visienota? Zijn er fundamentele afwijkingen? Denkt u dat dit een afdoende antwoord is op het Amerikaanse IRA? Werden ondertussen resultaten geboekt door de opgerichte EU-VS Taskforce om gezamenlijke oplossingen te zoeken? Of blijft dit eerder dode letter? Welke boodschap wilt u namens de Vlaamse Regering volgende week aan de Commissaris van Handel meegeven, gelet op het plan dat voorligt en de conclusies van de Europese Raad?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, ik zal de vragen samen beantwoorden. Het is eigenlijk een samenhangend geheel.

Voor Vlaanderen is de concurrentiekracht van de Europese industrie van primordiaal belang. Natuurlijk, dat is een open deur instampen. De Europese industrie wordt vandaag geconfronteerd met een aantal belangrijke uitdagingen, waaronder de hoge energieprijzen. De Vlaamse Regering heeft om die reden een visienota aangenomen – de heer Tommelein heeft ernaar gerefereerd, en ook de heer Vanlouwe, denk ik – op 3 februari waarin we pleiten voor een systemische aanpak op het Europese niveau.

Een ambitieus Europees industriebeleid moet in onze ogen vormgegeven worden op basis van een aantal overkoepelende principes, zoals openheid, uitvoerbaarheid, excellentie, en het nastreven van een gelijk speelveld.

Ten eerste voorziet deze visienota een Europees versterkt industrie- en innovatiebeleid met meer pan-Europese samenwerking en een verbeterde valorisatie van onderzoek en ontwikkeling. Ook vergunningen en vaardigheden komen hierin aan bod. Een versoepeling van de staatssteunregels is volgens de Vlaamse Regering geen duurzaam antwoord. Het is een reëel risico dat versoepelde staatssteunregels vooral ten goede komen aan de lidstaten met de grootste financiële middelen.

Ten tweede beschouwt de visienota een verdieping en verbreding van de interne markt als zijnde cruciaal, aangezien de interne markt de grote kracht is achter de Europese productiviteit en welvaart. Ook hiervoor reiken we een aantal werkpistes aan. Ten slotte focust de visienota op energie, financieringsmogelijkheden en internationale partnerschappen. De boodschap hierin sluit aan bij de recente resolutie over de ratificatie van handelsakkoorden. De visienota gaat echter nog verder, bijvoorbeeld op het vlak van grondstoffentoevoer.

Voorlopig heeft de Europese Commissie enkel de grote lijnen van haar Green Deal Industrial Plan toegelicht. In maart zal de Europese Commissie met meer concrete voorstellen komen die hierin passen, zoals een wet over kritieke grondstoffen, een wet over klimaatneutrale industrie en een herziening van de EU-regels over de interne elektriciteitsmarkt. Ook het financieringsluik zal nog verder uitwerking krijgen, onder meer met een voorstel voor een soevereiniteitsfonds in samenhang met de herziening van het meerjarig financieel kader. Verder zal er nog gewerkt worden rond vaardigheden. Ten slotte zet de Europese Commissie versterkt in op het EU-handelsbeleid om toeleveringsketens veerkrachtiger te maken. Parallel verwacht ik nog acties in het kader van dertig jaar interne markt, alsook een langetermijnstrategie voor de concurrentiekracht van onze industrie.

De Vlaamse positie werd door mijn kabinet en het kabinet van minister Brouns verdedigd in de intra-Belgische coördinatievergaderingen, de directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE). De thematiek wordt immers zowel op het niveau van de Raad Concurrentievermogen – Interne Markt en Industrie – als op de Europese Raad zelf besproken. De eerste minister heeft in de discussies in de Europese Raad het belang van het gelijk speelveld verdedigd. Staatssteun moet beperkt en heel gericht blijven. We hebben echter, zelfs met onze diplomatiek vertegenwoordiger in de Belgische delegatie voor de Europese Raad, geen volledig zicht op de Belgische tussenkomst. Dit komt door de intra-Belgische manier van rapporteren binnen de delegatie.

In de voorbereiding op de Europese Raad van 9 en 10 februari jongstleden werd ook duidelijk dat er verschillende visies bestaan in België over de rol van de bestaande industrie in het transitieverhaal. Vanuit Vlaanderen zijn we ervan overtuigd dat ook de bestaande industrie moet worden begeleid naar een meer duurzame toekomst.

Ik wens te benadrukken dat de voorbije Europese Raad en de visienota geen eindpunt zijn. De komende weken en maanden blijven deze discussies hoog op onze agenda. Ik zal, samen met minister Brouns, de visienota verder uitwerken en onze Vlaamse belangen ter zake verdedigen. Verder hebben onze diensten zich georganiseerd om optimaal en proactief in te spelen op de verschillende pijlers en initiatieven.

We hebben deze thematiek deze ochtend ook besproken met de industriële sectorfederaties. Zij delen onze bezorgdheden en de noodzaak om vanuit Vlaanderen de belangen van onze industrie te blijven verdedigen en te blijven waken over onze competitiviteit.

De acties van mijn regering in dit kader situeren zich ook op het Vlaamse niveau. Onze permanente inzet voor onderzoek en ontwikkeling, de rol van VDAB in het ontwikkelen van competentiecentra, de steun aan ondernemingen om het hoofd te bieden aan de energiecrisis en de inzet van Flanders Investment & Trade (FIT) voor het aantrekken van buitenlandse investeringen, zijn hier voorbeelden van. Vlaanderen wil een topregio zijn voor innovatie en ondernemen. De groene en digitale transitie kan enkel succesvol zijn als we erin slagen een voldoende innovatieve industriële basis te behouden. Daar wil ik me elke dag voor inzetten.

Op de vraag of de Europese plannen een voldoende antwoord zijn op de Amerikaanse IRA-wetgeving wil ik duidelijk zijn. De EU moet vooral uitgaan van haar eigen troeven en niet krampachtig kijken naar wat andere spelers van plan zijn. We moeten verder bouwen op bestaande sterktes, op bestaande infrastructuur en clusters en daaraan een coherent narratief koppelen. Het zou in mijn ogen fout zijn om een strategie uit te denken louter en alleen als antwoord op wat andere spelers, zoals de Verenigde Staten, van plan zijn.

Dat betekent natuurlijk niet dat we blind moeten zijn voor de Amerikaanse IRA-wetgeving. De 'America First'-houding die erin vervat zit, verstoort de concurrentie met Europese bedrijven. Het zal een rem zetten op de Amerikaanse investeringen in de EU en dreigt zelfs bedrijven in de EU te doen delokaliseren naar de VS.

Binnen de EU-VS Taskforce blijft de EU pleiten voor aanpassingen aan de IRA-wetgeving. Zo wordt er gezocht naar flexibiliteit binnen de bestaande wetgeving, bijvoorbeeld op het vlak van equivalentie-status, finale assemblage en 'local content'. Deze gesprekken verlopen momenteel erg moeizaam. Er lijkt weinig politieke marge te zijn aan de VS-zijde aangezien de Biden-administratie deze wetgeving als essentieel voor de groene transitie ziet.

Tijdens mijn gesprek met Europees commissaris Dombrovskis zal ik uiteraard polsen naar de werkzaamheden binnen deze EU-VS Task Force. Ik zal het breder ook hebben over de Europese concurrentiekracht en het handelsbeleid.

De EU moet in mijn ogen blijven inzetten op een ambitieus en assertief handelsbeleid, uiteraard met inbegrip van de nodige sociale en ecologische voorwaarden, de 'free and fair trade agreements'. Het geostrategische belang van het EU-handelsbeleid mag niet onderschat worden. Het laat de EU toe om globalisering mee vorm te geven.

Ik zal Europees commissaris Dombrovskis dan ook vragen vooruitgang te boeken in de vrijhandelsonderhandelingen met belangrijke strategische partners zoals Australië en India. Tevens zal ik vragen om zo snel mogelijk de lidstaten uit te nodigen om de handelsakkoorden met Mexico, de Mercosur-landen (Mercado Común del Sur) en Chili te ratificeren.

Daarnaast zullen we ook bekijken hoe het handelsbeleid kan bijdragen tot de ontwikkeling van een ambitieuze Europese grondstoffenstrategie. Vanuit Vlaanderen

beplemen we duurzame akkoorden met derde landen om zo de stabiele toegang tot kritieke grondstoffen te bekomen. Vanuit de EU kunnen we onze expertise inzake ESG-standaarden (environmental, social and governance), recyclage en recuperatie, en onderzoek en ontwikkeling aanbieden.

Ten slotte zullen we vanuit Vlaanderen vragen om de Europese handelsagenda vanuit een open karakter te blijven invullen. We moeten blijven samenwerken met internationale partners waar dit voordelen voor ons meebrengt. Ook dienen we werk te blijven maken van strategische coalities. Openheid is geen teken van naïviteit, maar komt onze veerkracht ten goede. Een actieve diversificatiestrategie ontnemt derde landen de kans op geopolitieke chantage en beschermt ons tegen externe schokken.

Misschien ter info nog dit zeggen: het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA) en het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) organiseren op 18 april aanstaande een interessante infosessie over de huidige stand van zaken en impact van de huidige EU-staatssteunregels.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u wel, minister-president, u gaat er inderdaad terecht van uit dat we in Vlaanderen een topregio zijn en dat ook moeten blijven, en dat niet alleen wij, maar heel de Europese Unie, moeten uitgaan van het eigen kunnen, de eigen dynamiek. In Vlaanderen hebben we dat alleszins getoond. Het is inderdaad positief dat er reeds een visienota werd aangenomen die nog verder wordt uitgewerkt. Ik vind het ook positief dat u volgende week met de Europees commissaris verder gaat onderhandelen om het standpunt van Vlaanderen toe te lichten.

Ik heb nog één bijkomende opmerking: ik heb u horen vertellen dat de eerste minister in de discussies het belang van het gelijke speelveld heeft verdedigd, wat uiteraard ook het standpunt is van de Vlaamse Regering. Maar dan hoorde ik u zeggen dat er niet altijd duidelijkheid is hoe een Belgisch standpunt tot stand komt, dat we niet altijd een volledig zicht hebben op de Belgische tussenkomst. Dit zou onder meer te maken hebben met de intra-Belgische manier van rapporteren binnen de delegatie. Ik hoorde u ten slotte ook zeggen dat er verschillende visies bestaan in dit land, wat mij helemaal niet verwondert. Ik had graag van u vernomen wat de standpunten waren van de andere deelstaten of het federale niveau, die mogelijk verschillend zijn van die van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister-president. Het is zeker een goede zaak dat in de visienota beklemtoond wordt dat het gelijke speelveld belangrijk is. Ik denk dat ik ook al in een andere vraag om uitleg heb meegegeven dat we daar als Vlaanderen beducht voor moeten zijn. Zoals u daarnet hebt gezegd, zijn versoepelde subsidieregels inderdaad in het voordeel van lidstaten met de grootste financiële ruimte. Dat blijft een aandachtspunt. We hebben een open en op export gerichte economie en ik denk dat we binnen het Europese kader ervoor moeten zorgen dat we aanwezig blijven, ook als het gaat over dat gelijke speelveld. We moeten dus zeker waakzaam blijven.

Ik heb daarnet begrepen dat de Vlaamse interactie met het Europese niveau niet optimaal is. Dat verbaast me niet, want u zegt dat u geen echt zicht hebt op de Belgische tussenkomst op Europees niveau en dat dat te maken heeft met de rapportering en de manier van interfederaal werken. Ik heb straks nog een andere vraag om uitleg die daar in het verlengde van ligt. Moet deze manier van werken niet aangepast worden? We hebben hier onlangs de heer De Moor gehad met het verslagmoment van de Europese Raad van februari en we zien daar dat er wel

degelijk een probleem is met de rapportering en de manier van werken. Vlaanderen vertegenwoordigt meer dan 80 procent van de export van dit land. Als we dan zelf nog geen zicht hebben op een bepaald segment van hoe we tot besluitvorming komen, dan denk ik dat we dat dringend moeten bijsturen.

Wat de IRA betreft en al wat daarmee te maken heeft: u zegt dat we moeten uitgaan van onze eigen troeven. Dat is allemaal goed en wel, maar er is toch wel sprake van een marktverstoring waarbij een herlokalisatie van onze Europese en ook Vlaamse bedrijven naar de Verenigde Staten wel degelijk mogelijk is. We hebben dus een assertief Europees handelsbeleid nodig waarin we, zeker als Vlaanderen, onze eigen accenten moeten kunnen leggen. Ik koppel even terug naar daar: als we zelf geen zicht hebben op hoe we dat hebben gedaan in vorige overlegmomenten, dan is het toch wel een moeilijk gegeven om daar verder in te handelen. Maar ik verneem alvast dat de minister-president een assertief Europees handelsbeleid verder wil bepleiten en dat is zeker een goede zaak. Maar we moeten zorgen dat we zelf interfederaal de goede tools hebben om dat beleid te kunnen voeren. Ik denk dus dat dat een belangrijk aandachtspunt is.

Verder heb ik vernomen dat u, in de context van de vraagstelling van mezelf en de collega's, dit ook meeneemt naar uw gesprek met de commissaris. Ik vind dat zeker een goede zaak, dus ik hoop dat we op dat vlak ervoor zorgen dat we met Vlaanderen en onze economie de goede richting uitgaan.

De voorzitter: De heer Tommelein is aan het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Bedankt voor uw uitgebreide antwoord, minister-president. Het Green Deal Industrial Plan moet inderdaad een antwoord bieden op bijzondere en belangrijke grote uitdagingen. U hebt ze allemaal aangehaald. En gelet op de eigenheid van het Europese verhaal, met grote en kleine lidstaten en belangrijke bevoegdheden, is het rekening houden met heel wat belangrijke evenwichten. Het te veel lossen van de staatssteunregels zou tot een onevenwicht in de Europese markt leiden. De commissie moet dan ook vanuit Europa zelf voor die nodige ondersteuning zorgen en ten slotte is het positief en belangrijk dat u volgende week samenzit met eurocommissaris Dombrovskis. Ik ben ervan overtuigd dat u de risico's en de opportuniteiten van het Green Deal Industrial Plan voor een kleine, maar bijzonder innovatieve economie als Vlaanderen uitgebreid met hem zult bespreken. We zullen daarover hoogstwaarschijnlijk een terugkoppeling krijgen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel collega's, voor de vele bijkomende opmerkingen. Eerst en vooral wat betreft de vraag van mijnheer Vanlouwe – en ook de heer Deckmyn heeft daarop gealludeerd – over de Europese standpuntbepaling. Ik moet zeggen dat de voorbereiding voor mij oké is. In dat DGE wordt goed overleg gepleegd en stelt men vast of er consensus op Belgisch niveau is of niet. Waar het schoentje wringt is dat de eerste minister dan met een mandaat van dat DGE naar de Europese Raad gaat. En behalve wat je in de pers en zo leest, is er dan zeker geen gedetailleerde terugkoppeling. Dus dat is zeker iets wat moet worden verbeterd.

Maar u weet ook dat het niet eenvoudig is om zulke dingen op federaal vlak te verbeteren. Daarom dat ik dat niet zomaar aanvaard en rechtstreeks contact zoek met de Europese Commissie, en dat Vlaanderen rechtstreeks met de Europese Commissie in dialoog gaat. De afspraak met de heer Dombrovskis, maar ook onze contacten met de andere lidstaten die op staatsniveau hetzelfde denken als wij, zijn daar een voorbeeld van. En dan kijk ik eerder naar het noorden, de Noordstrategie maakt daar deel van uit. Je moet niet altijd naar België gaan om je standpunt ook

aan de Europese tafels te krijgen. Maar dat daar dus nog 'room for improvement' is, dat zult u mij niet horen tegenspreken.

Mijnheer Vanlouwe, wat betreft de verschillen in visies: hier ging het over wat het antwoord moet zijn, en dan zijn het handelsbeleid en handelsakkoorden bijvoorbeeld belangrijk. En u weet dat Vlaanderen daar zegt: "Laten we zoveel mogelijk die handelsakkoorden afsluiten en daar gebruik van maken. Laten we dat platform gebruiken om andere uitdagingen aan te kaarten." De deelstaten die veel minder op export gericht zijn zeggen: "Nee nee, laten we trachten om alle wereldproblemen op te lossen in een handelsakkoord." En dan komt daar toch meestal niets van in huis, niets van een handelsakkoord en ook niets van het oplossen van wereldproblemen. Dus ik denk dat dat het grondigste verschil is in visie. Dat heeft natuurlijk alles te maken met het gewicht van de export en de privésector in de economie, en daar botsen we altijd op.

Mijnheer Deckmyn, u wijst terecht op het feit dat herlokalisatie mogelijk is door de IRA. We zien daar ook al voorbeelden van: BASF in Duitsland bijvoorbeeld. Ik ken ook andere grote bedrijven uit Europa die al hebben aangekondigd dat ze dat toch ernstig onderzoeken. Dus dat is zeker en vast een uitdaging. Ik denk niet dat de staatssteunregels daar de oplossing voor zijn, maar langs de andere kant geloof ik ook niet in protectionisme als een goede maatregel. En dat is wat Amerika toch meer en meer aan het doen is. Dan denk ik dat dat op korte termijn iets kan opleveren, maar op lange termijn gaat dat de innovatie fnuiken, gaat dat uitwisseling van wetenschappelijk onderzoek fnuiken. Dus ik denk dat dat redelijk nefast is, maar op korte termijn kun je daar wel nadelen van krijgen. Dus vandaar dat het belangrijk is dat dat Europese antwoord evenwichtig geformuleerd wordt. Zie daar mijn antwoord.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Bedankt minister-president voor uw aanvullende antwoord. Ik steun alleszins met heel mijn fractie – telkens wanneer binnen de Belgische context de briefing of de debriefing moeilijker verloopt – dat u inderdaad gebruikmaakt van die rechtstreekse contacten met de Europese Commissie. Ik vind het goed dat u volgende week commissaris Dombrovskis zou zien. Ik zou zeggen: doe zo verder. Ik noem het ook een beetje een extralegaal handelen, ik zou zeggen doe zo verder. Ook hier in het Vlaams Parlement proberen we met politieke dialoog ons rechtstreeks te wenden tot de Europese Commissie.

Anderzijds, wanneer u commissaris Dombrovskis ziet, dan kan er misschien ook op iets gewezen worden. Ik dacht dat collega Muyters erop had gewezen dat er nu negen handelsakkoorden nog niet volledig geratificeerd zijn, en waarbij het probleem blijkbaar intra-Belgisch zit, of toch bij onze Waalse burens en vrienden. Misschien kan er daar toch even op gewezen worden dat het probleem niet bij ons zit, maar bij onze Waalse vrienden. En zoals u terecht opmerkt gaat het over handelsakkoorden, en moet men daar geen mensenrechtenverdragen van maken of verdragen waarin we alle wereldproblemen gaan oplossen. Goede handel maakt goede vrienden in de wereld. En dat zou al een stap vooruit zijn. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Dank u wel voor uw antwoord, minister-president. Voor mij is het belangrijkste in deze discussie dan toch wel weer het feit dat het schoentje wringt bij de finale terugkoppeling van het federale niveau naar de Europese Raad. Want daar valt of staat natuurlijk alles mee, dat je in diverse zaken – zoals het item waar deze vraag over gaat – Vlaanderen moet gaan verder. U stelt dat nogal met een eufemisme: 'there is room for improvement'. Dat is zelfs meer dan een eufemisme. Wij zijn alvast vragende partij om onze aanwezigheid als Vlaanderen op Europees niveau te maximaliseren. En ik stel gewoon

vast dat we binnen de Belgische context eigenlijk afgeremd worden. Dus als ik zo mag concluderen: extralegaal handelen kan, wat ons betreft, zeker op onze steun rekenen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Ik heb geen bijkomende opmerkingen, behalve het feit dat we zeggen: wordt vervolgd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de toenemende onrust in Israël – 1420 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister-president, collega's, het jaar 2023 begon in Israël en de Palestijnse gebieden spijtig genoeg met heel wat onrust, spanningen en geweld.

Eind vorig jaar trad een nieuwe regering aan onder leiding van geen nieuwe maar gewezen premier Benjamin Netanyahu. Naast Likud bestaat het nieuwe kabinet uit een aantal ultraorthodoxe en ultranationalistische partijen, waarvan sommige vertegenwoordigers alvast geen controversiële uitspraken schuwen in het licht van het vredesproces tussen Joden en Palestijnen. Een aantal van hen pleitten in het verleden ook al openlijk voor de uitbreiding van Joodse nederzettingen in de Palestijnse gebieden. Zoals iedereen weet, is dat een bijzonder gevoelige kwestie.

Ook in daden worden provocaties niet geschuwd. Zo bezocht de nieuwe minister van Nationale Veiligheid, Itamar Ben-Gvir, begin dit jaar de Tempelberg. En iedereen herinnert zich dat het bezoek van wijlen Ariel Sharon in 2000 de directe aanleiding vormde voor de Tweede Intifada. Het bezoek van Ben-Gvir is dus helemaal niet onschuldig.

De nieuwe regering kwam ondertussen ook op ramkoers met het Israëlische hoogerechtshof over de benoeming van Arie Deri als minister van Binnenlandse Zaken. Het hoogerechtshof verklaarde deze benoeming als ongeldig, waardoor Deri alweer snel ontslag diende te nemen. Daarop werd de intentie uitgesproken om over wetgeving te stemmen die het parlement toestaat bij meerderheid uitspraken van het hoogerechtshof terug te fluiten. Dat leidde tot massale protesten en betogingen bij de Israëlische bevolking. Dit heeft niet zozeer met de Palestijnse kwestie te maken, maar het is een extra element dat voor onrust in het land zorgt.

Ondertussen neemt ook het geweld opnieuw stelselmatig toe. Tijdens een Israëlische operatie in het vluchtelingenkamp van Jenin in januari van dit jaar werden negen Palestijnen gedood, waaronder ook leden van de Islamitische Jihad. Op vrijdag 27 januari vonden zeven mensen de dood bij een aanslag in een synagoge in de nederzetting Neve Yaakov, nota bene de dag waarop de Holocaust werd herdacht. De dag erna werden twee mensen neergeschoten in de Palestijnse wijk Siwan in Oost-Jeruzalem. De Israëlische regering sprak harde taal en plande om familieleden van aanslagplegers hun sociale rechten af te nemen, hun huizen te ontruimen en te slopen. Ook werd aangekondigd om de aanwezigheid van het leger op de Westelijke Jordaanoever te versterken.

Op 2 februari voerde Israël ook luchtaanvallen uit op de Gazastrook. Er werd gevreesd voor een nieuwe Intifada en een toenemende spiraal van geweld. Onder tussen zijn vertegenwoordigers van Israël en Palestina zondag laatstleden bijeen gekomen in het buurland Jordanië om te bekijken hoe naar een de-escalatie kan worden gegaan. Dit gebeurde in het bijzijn van Amerikaanse en Egyptische vertegenwoordigers. Er werd aan beide zijden een bereidheid en engagement bevestigd om actie te ondernemen om de spiraal van geweld te doorbreken. Deze samenkost hinderde echter niet dat er op hetzelfde moment opnieuw een dodelijke aanslag werd gepleegd. Het blijft momenteel dus een bijzonder explosief verhaal.

Minister-president, hoe schat u de situatie ter zake in?

Kan de Vlaamse diplomatie hier een rol van betekenis spelen? Wordt hierover van gedachten gewisseld binnen Europa?

Dreigt er een stijgend risico te zijn voor de Vlamingen in Israël in het algemeen en voor de medewerkers van de Vlaamse overheid, zoals Flanders Investment & Trade (FIT), in het bijzonder? Volgen we deze situatie op de voet op met het oog op hun veiligheid?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Tommelein, u vraagt hoe ik de situatie inschat. De Vlaamse Regering betreurt natuurlijk de vele slachtoffers die door dit langdurige conflict zijn gevallen, zowel aan Palestijnse als aan Israëlische zijde. We keuren elke vorm van geweld af en wijzen op het belang van respect voor het internationaal recht. Dat standpunt verwoordde ik reeds herhaaldelijk in de context van eerdere discussies hier in de commissie.

Naar aanleiding van de omschreven gewelddadige incidenten riep de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de VN, Volker Türk, op 3 februari op tot een einde aan de onlogica van escalatie. Hij riep de leiders van Israël en Palestina op om dringend te werken aan het oplossen van hun decennialange conflict.

Kan de Vlaamse diplomatie hierin een rol van betekenis spelen? Ik ben ervan overtuigd dat de-escalatie en diplomatie de weg is die we moeten volgen. De Vlaamse Regering volgt de positie van de EU in deze kwestie, die stelt dat alle pogingen om vrede te bewerkstelligen, uitgaan van onderhandelingen tussen beide partijen.

De situatie in Israël en de spanningen met de Palestijnse gebieden staan hoog op de Europese agenda. De EU veroordeelde de aankondiging van de Israëlische autoriteiten van 12 februari dat ze negen illegale buitenposten van de kolonisten op de bezette Westelijke Jordaanoever als legaal zouden beschouwen onder de Israëlische wetgeving. De EU stelde in een sterke boodschap dat nederzettingen illegaal zijn, dat de Israëlische overheid de bouw met spoed dient terug te draaien en dat de EU zich ernstig zorgen maakt over de toegenomen spanningen en geweld. Daarnaast veroordeelde de EU eveneens recente terroristische aanvallen in Oost-Jeruzalem.

De Europese buitenlandministers wisselen regelmatig van gedachten over dit thema wanneer zij samenkomen in het kader van de Raad Buitenlandse Zaken. Zo zaten ze in januari van dit jaar nog samen met de Palestijnse premier Mohammad Shtayyeh om de aanhoudende spanningen te bespreken en de Europese steun voor de tweestatenoplossing te herbevestigen.

Het Europese niveau is in deze zaken onze sterkste hefboom. Vanuit Vlaanderen zal ik de Europese Unie onverminderd blijven ondersteunen om het respect voor de mensenrechten en het internationaal recht te bevorderen en aan te dringen op de tweestatenoplossing.

U vroeg ook naar het risico voor Vlamingen in Israël. De veiligheidssituatie in Jeruzalem en de Westelijke Jordaanoever blijft zeer gespannen en onvoorspelbaar. Extra waakzaamheid is geboden, in het bijzonder in bepaalde gebieden in Jeruzalem, de streek rond de Palestijnse autonome steden Nablus, Hebron en Jenin, als ook in de buurt van nederzettingen, controleposten en vluchtelingenkampen.

Ik raad Vlamingen in Israël dan ook aan om het reisadvies van de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken op te volgen. Meer in het algemeen raad ik aan om de actualiteit te volgen, waakzaam te zijn, de veiligheidsvoorschriften te respecteren en de instructies van de lokale autoriteiten op te volgen.

Met betrekking tot de situatie van de medewerkers op het FIT-kantoor in Tel Aviv kan ik bevestigen dat men daar op een normale manier kan functioneren. De situatie wordt er van dichtbij opgevolgd, maar op dit moment is er geen overdreven risico.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Dank voor uw antwoord, minister-president. Het conflict is straks 75 jaar oud, maar het blijft natuurlijk een 'neverending story' van wederzijds geweld, met telkenmale minieme lichtpuntjes in de duisternis, zoals de engagementen die zondag nog werden uitgesproken. Maar die lichtjes worden spijtig genoeg altijd heel snel gedoofd. Het is goed dat uw diensten de situatie op de voet volgen, opdat de veiligheid van de Vlamingen in de regio, en de mensen van FIT in het bijzonder, zeker niet in het gedrang zou komen.

Maar ik heb een laatste opmerking: deze regio ligt nog altijd aan de Europese buitengrenzen. Het lijkt me in de eerste plaats belangrijk dat Europa haar politieke en economische invloed maximaal aanwendt om escalatie te voorkomen. Als wij ons als Vlaamse diplomatie hierin kunnen inschrijven, en dit kunnen ondersteunen, prima. Maar in dat opzicht is het toch wel opvallend dat Amerikanen en Egyptenaren bij de gesprekken van afgelopen weekend betrokken waren, en dat er op dit moment geen enkel bericht over een Europese aanwezigheid is. Ik maak me daar eerlijk gezegd wel wat zorgen over.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, het Israëlisch-Palestijns conflict is hier in de commissie al regelmatig aan bod gekomen. Vorig jaar nog bracht Amnesty International een rapport uit met als titel 'Israëlische apartheid tegen Palestijnen'. Dit werd hier toen ook besproken. Het is ontzettend jammer om vast te stellen dat de situatie voor de Palestijnen sindsdien, en zeker met het aantreden van een nieuwe regering in Israël, alleen maar verslechterd is.

Het structurele en systematische kolonisatiebeleid van de Israëlische overheid wordt gewoon nog duidelijker verdergezet, waarbij Palestijnse woningen worden onteigend, en waarbij Palestijnse gezinnen dakloos worden ten voordele van Israëlische kolonisten. Wij blijven voorstander van een tweestatenoplossing, maar de feiten op het terrein maken zo'n oplossing steeds maar moeilijker.

In de bespreking toen werd er ook gesproken over een versterkte samenwerking met de Palestijnen op het vlak van onderwijs, jeugd en sport. Maar er waren toen nog geen concrete acties gepland. Mijn vraag is of dat nu wel het geval is.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u, minister-president, voor uw uitgebreide antwoord. Dagelijks vallen er slachtoffers, zowel aan Palestijnse als aan Israëlische zijde. Het is goed dat er een optreden is, en dat de Vlaamse Regering zich aansluit

bij dat optreden van de Europese Commissie, van de Europese Unie. Er moet de nodige aandacht besteed worden aan diplomatie, en werk worden gemaakt van de-escalatie van het geweld.

Tegelijkertijd blijft het ook wel belangrijk om erop te wijzen dat in Palestina sinds 2006 geen democratische verkiezingen meer werden gehouden. De laatste aankondiging van verkiezingen dateert van 2021, en die zijn toen op het laatste moment afgelast. Ik denk dat het dan ook opportuun is, wanneer er een oproep is tot de-escalatie, om tegelijkertijd ook de nodige aandacht te besteden aan de organisatie van democratische verkiezingen in de Palestijnse gebieden.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het is evident dat democratieën regelmatig verkiezingen moeten organiseren. Als de Palestijnse staat in wording als een democratie geboekstaafd wil staan, is het minste wat ze kunnen doen: verkiezingen organiseren. Daar ben ik het volledig mee eens.

Mevrouw Lambrecht, wat de concrete acties betreft, weet ik niet of daar ondertussen dingen van opgestart zijn. We zullen dat bekijken en in het verslag meegeven. Want ik had dat verleden keer inderdaad gezegd, maar ik ben niet op de hoogte op dit moment. We zullen dat in het verslag meegeven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de oprichting van een Handels- en Technologieraad met India – 1647 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister-president, op 6 februari kondigde de Europese Commissie aan dat Europa haar strategische relatie met India zou versterken door de oprichting van een zogenaamde Handels- en Technologieraad (TTC). De idee hiervoor werd reeds vorig jaar in april geopperd tijdens een topontmoeting tussen premier Narendra Modi en de Europese leiders Michel en von der Leyen. Doel van deze TTC is om handelsissues op politiek niveau te bespreken en de samenwerking op het gebied van handel en betrouwbare technologie te versterken. De Commissarissen Vestager en Dombrovskis zullen namens de Europese Unie de leiding op zich nemen van deze raad. Voor India is dat de minister van Buitenlandse Zaken Jaishankar, minister van Handel Goyal en minister voor Informatietechnologie Vaishnav.

Het is voor iedereen duidelijk dat India een steeds belangrijkere speler op het geopolitieke toneel wordt. In 2023 zal het land naar alle waarschijnlijkheid China voorbijsteken als het op inwonersaantal aankomt, wat uiteraard gevolgen heeft voor het politieke en economische gewicht dat dit land in de schaal legt. Het is dan ook niet onbelangrijk dat ook de Europese Unie goed nadenkt over een Indiastrategie en haar relatie met het land verder uitwerkt. Zeker ook als gevolg van de toegenomen mondiale spanningen met China kan India een belangrijke handelspartner en grondstoffenleverancier voor Europa zijn. Omgekeerd kunnen Europese investeringen en samenwerking op het vlak van innovatie de Indiase economie evenzeer versterken.

Minister-president, hoe beoordelen u en de Vlaamse administratie de oprichting van de TTC tussen de EU en India? Welke verwachtingen heeft Vlaanderen hierover? Hoe kijkt u naar de oprichting van deze TTC in het licht van de gespannen relatie van de EU met China en de huidige negatieve relatie met Rusland? Welke impact kan dit hebben op deze relaties?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Tommelein, mijn diensten en ik beoordelen de oprichting van de TTC tussen de EU en India als een positief gegeven. Zoals de gezamenlijke verklaring aangeeft, zal dit forum strategische uitdagingen kunnen aanpakken die zich op de snijlijn tussen handel, betrouwbare technologieën en veiligheid bevinden. Voorts kan de TTC een platform zijn om de EU-Indiarelaties te verdiepen en helpen om politieke engagementen in de zojuist opgesomde domeinen te implementeren. Voorts willen de EU en India handelsbelemmeringen aanpakken en nieuwe handelsbelemmeringen vermijden door ervaringen en beste praktijken uit te wisselen.

Dit alles stemt mij zeer positief. Zoals u weet steunt de Vlaamse Regering de lopende onderhandelingen tussen de EU en India over een vrijhandelsakkoord, een investeringsbeschermingsakkoord en een akkoord geografische aanduidingen. Wij willen die onderhandelingen alle kansen geven. Tegelijkertijd is het goed dat er een extra forum gecreëerd werd dat niet gelinkt is aan deze onderhandelingen. Hierin kunnen thema's besproken worden die niet aangehaald worden tijdens de onderhandelingen over een vrijhandelsakkoord maar wel zeer actueel zijn.

India is een zeer belangrijke geo-economische en geopolitieke speler op het wereldtoneel. De EU moet er goede banden mee onderhouden om gedeelde uitdagingen te bespreken in de TTC-werkgroepen. Ik hoop dan ook op een goede werking van de TTC. Mijn diensten zijn bezig de concrete verwachtingen ten aanzien van dit overlegplatform te verfijnen.

Het is belangrijk te onderlijnen dat, naar analogie met de Handels- en Technologieraad tussen de EU en de VS, dit geen anti-China- of anti-Ruslandoverlegforum is. Deze Handels- en Technologieraad dient om bilaterale aangelegenheden en gemeenschappelijke uitdagingen tussen de EU en India te bespreken en samenwerkingsinitiatieven te onderzoeken.

Ik kom tot de meerwaarde voor de Vlaamse economie. In de eerste plaats creëert de TTC kansen om de handelsbetrekkingen met India te verbeteren. Het verdiepen van de economische activiteiten of het betreden van de Indiase markt is voor sommige Vlaamse bedrijven moeilijk wegens handelsbelemmeringen. Ieder orgaan dat zich hierover buigt, is dan ook welgekomen.

Voorts heeft Vlaanderen expertise en ervaring in de thema's die de TTC-werkgroepen gaan bespreken, zoals technologie en 'greentech'. Ik volg dan ook aandachtig welke resultaten dit zal opleveren en hoe Vlaanderen hiertoe input kan aanleveren.

Ten slotte zal Vlaanderen normaliter de kans krijgen om opmerkingen door te geven en zullen er stakeholderconsultaties worden georganiseerd. Mijn diensten bekijken hoe het Vlaams economisch landschap hierin betrokken kan worden om optimaal de Vlaamse belangen te behartigen in aanloop naar de eerste TTC.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister-president, ik dank u voor het antwoord. Ik merk dat u zeker een meerwaarde ziet in de oprichting van deze Handels- en Technologieraad. Het is inderdaad een van de sterkst groeiende economieën ter

wereld, met heel wat opportuniteiten, ook voor Vlaanderen en de Vlaamse ondernemingen, om ook maar niet te zeggen dat het de oudste democratie ter wereld is, of toch de grootste democratie ter wereld.

Wij zijn met de Europese Unie een van de grootste handelspartners van India. Vlaanderen exporteerde in 2021 bijna 6 miljard euro naar India, met een zeer positieve handelsbalans tot gevolg. Het land is onze twaalfde exportmarkt wereldwijd. Het versterken van die handelsbetrekkingen met India zal ook het belang van onze Vlaamse economie zeker dienen. Het is zeker goed. Ik merk ook, minister-president, dat u de werkzaamheden via uw diensten van die TTC nauwgezet zult opvolgen, zodat mogelijke issues die de Vlaamse economie aanbelangen, daar ook besproken en uitgeklaard kunnen worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het gebruik van Russische bevroren tegoeden en in beslag genomen goederen – 1151 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, heel recent hadden we een debriefing van onze diplomaat Matthias De Moor over de recente Europese Raad die plaatsvond in december. Hij gaf toelichting over het gebruik van bevroren Russische goederen voor de wederopbouw van Oekraïne. Zo gaf hij mee dat er vanuit heel Europa politieke wil is om dat door te voeren. Uitspraken vanuit Europa deden uitschijnen dat dit 'freeze and seize'-principe reeds een zekerheid is. Hij benadrukte wel dat er nog geen juridische doorbraak is op dit dossier. Als het tegoeden van een oligarch betreft, moet de Europese Unie namelijk van geval tot geval kunnen aantonen dat die persoon bewust aan oorlogsmisdaden heeft bijgedragen.

Uiteraard is er nog heel wat onduidelijkheid over het verdere verloop van de oorlog, maar aangezien België volgens Het Nieuwsblad van 16 april 2022 al honderden miljarden aan Russische tegoeden geconfisqueerd heeft, blijft dit natuurlijk wel een relevant dossier.

Minister-president, wat is het standpunt van de Vlaamse Regering over dit dossier? Wil de Vlaamse Regering dat de in België bevroren of geconfisqueerde goederen worden gebruikt voor de wederopbouw van Oekraïne?

Zijn er vorderingen op juridisch vlak? Is er al duidelijkheid over de haalbaarheid van dit plan?

Zijn er gedetailleerde cijfers van de in beslag genomen goederen? Zijn er eventueel nog tegoeden die geconfisqueerd kunnen worden, rekening houdend met de steeds nieuwe sanctiepakketten die worden uitgevaardigd? Kunt u ook toelichting geven over de waarde en de geschatte omvang van deze tegoeden?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Vanlouwe, ik neem uw eerste twee vragen samen. Vanuit Vlaanderen kijken we met aandacht naar deze discussie. Het is in dit stadium namelijk belangrijk dat we een precies beeld krijgen van de juridische moeilijkheden en we tegelijkertijd de potentiële oplossingen in beeld brengen.

Bij een confiscatie gaat het om een definitieve onteigening van goederen. Dat brengt enkele juridische obstakels met zich mee. Zo is het onduidelijk of dat verenigbaar zou zijn met het recht op eigendom dat staat ingeschreven in het Handvest van de grondrechten van de EU. Een tweede juridische moeilijkheid is dat de activa van centrale banken een hoge mate van bescherming genieten.

Juridisch zou het daarom iets eenvoudiger zijn om een systeem van tijdelijk beheer te hanteren. Deze eindigheid in de tijd is dan cruciaal. Maar ook dat stuit weer op moeilijkheden. De vraag stelt zich bijvoorbeeld of en hoe verliezen moeten worden gecompenseerd in het geval van waardevermindering van de activa.

Vooraleer we een volgende stap zetten, moeten we een sluitend antwoord hebben op deze juridische onduidelijkheden. Op die manier kan ook het risico op juridische procedures worden ingedamd.

Op de Europese Raad van 9 februari 2023 werd in dezen alvast beslist om de werkzaamheden van de EU te intensiveren, zodat de bevroren en geïmmobiliseerde tegoeden van Rusland kunnen worden gebruikt ter ondersteuning van de heropbouw van Oekraïne, dit in overeenkomst met het EU- en het internationaal recht. Men is daar nog niet helemaal uit.

U vraagt of er gedetailleerde cijfers zijn. De federale overheidsdienst Financiën staat in voor de controle op en de toepassing van de financiële sancties.

België speelt een voortrekkersrol in het blokkeren van Russische assets en activa. Volgens recente cijfers van de federale overheid zou België voor een totale waarde van 191 miljard euro aan Russische financiële transacties hebben geblokkeerd en voor 58 miljard euro aan activa hebben bevroren.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat er inderdaad nog steeds juridische onduidelijkheid bestaat. Enerzijds is er wat u de definitieve onteigening van goederen noemt, wat zou neerkomen op een uitvoerend beslag. Anderzijds is er het tijdelijk beheer, wat dan maar een bewarend, tijdelijk beslag op goederen is.

Ik begrijp uiteraard dat men omzichtig te werk moet gaan en dat er ongetwijfeld de nodige juridische procedures kunnen volgen.

Tegelijkertijd zegt u – en dat is bijzonder interessant – dat in heel België een totale waarde van 191 miljard euro aan financiële transacties geblokkeerd zou zijn en 58 miljard euro aan activa bevroren zou zijn. Ik hoop dat die te gelde kunnen worden gemaakt, want in bepaalde cijfers die de Europese Commissie heeft vrijgemaakt, las ik heel recent dat er voor de heropbouw van Oekraïne maar liefst ongeveer 750 biljoen dollar nodig zou zijn. We zien verschrikkelijke beelden van steden die totaal verwoest zijn. We moeten daar uiteraard rekening mee houden. Alle beetjes helpen, en in dit geval zou dat, als ik de twee bedragen hoor, toch al een bijdrage kunnen zijn.

Ik las trouwens ook dat in ons land al op 9 december de hoogste hoeveelheid Russisch geld geblokkeerd zou zijn geweest. Ik heb geen specifieke vraag, maar ik hoop dat er daarover duidelijkheid kan zijn. Het is goed dat we intussen weten welke bedragen er in dit land geblokkeerd zijn. Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de verminderde investeringen vanuit het Verenigd Koninkrijk in Vlaanderen – 1317 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, uit cijfers die uzelf en Flanders Investment & Trade (FIT) bekendmaakten blijkt dat Vlaanderen een aantrekkelijke investeringshub blijft voor internationale bedrijven, ondanks het huidige ongunstige economische klimaat. In 2022 investeerden internationale bedrijven maar liefst 5,26 miljard euro in onze economie, wat goed zou zijn voor ongeveer 6500 bijkomende jobs.

Toch waren de cijfers niet eenduidig positief. Ook in 2022 bleef de Brexit de Britse investeringen in Vlaanderen negatief beïnvloeden. Meer nog, in 2022 halveerde die investeringsstroom uit het Verenigd Koninkrijk (VK) in vergelijking met het jaar ervoor. In 2022 was het VK goed voor 22 investeringsprojecten of 7,9 procent van de investeringen in Vlaanderen. Daarmee eindigen de Britten op de vierde plaats, waarbij enkel de Verenigde Staten, Nederland en Frankrijk voorafgaan.

Die halvering is dan weer geen goed nieuws. Het maakt nogmaals duidelijk dat de Brexit een negatieve impact heeft op de handel met het VK. Natuurlijk weten we dat het VK een historische partner is, een belangrijke handelspartner is geweest, en op die manier blijkt dat Vlaanderen toch wel getroffen is.

Mijn vragen aan u zijn dan ook de volgende. Hoe reageert u op de daling van die investeringen in Vlaanderen? Kunt u een inschatting geven van de impact van die investeringen voor onze bedrijven? Zijn er bepaalde bedrijven, of heel specifieke sectoren, die worden getroffen? Kunnen er stappen ondernomen worden om die Britse investeringen in Vlaanderen opnieuw te doen stijgen? Wordt er bijvoorbeeld door FIT bijkomend ingezet op het Verenigd Koninkrijk, zeker nu er heel recent, gisteren dan toch, een nieuw akkoord is rond Noord-Ierland? Daar komen we in een volgende vraag nog op terug. Vlaanderen heeft 223 miljoen euro ter beschikking onder het Brexit Adjustment Reserve (BAR). Kunt u daar een stand van zaken geven over de besteding van deze middelen? Nopen de dalende Britse investeringen tot een heroriëntatie van die middelen? Zo ja, welke?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Vanlouwe, hoe reageer ik op de daling van de Britse investeringen? De directe buitenlandse investeringen vanuit het Verenigd Koninkrijk kenden de afgelopen jaren een forse opmars. Waar er twaalf investeringen werden opgetekend in 2018, steeg dit geleidelijk tot 49 investeringsprojecten in 2021.

Inderdaad, deze tendens zet zich niet verder in 2022. Het VK blijft met 22 investeringsprojecten wel aanzienlijk boven het pre-Brexit-niveau. Het behaalt daarmee een vierde plaats in de ranking van de buitenlandse investeerders in Vlaanderen. Ik constateer echter dat het directe effect van de Brexit, dat bedrijven initieel acuut deed handelen, is afgenomen. Britse bedrijven hebben ondertussen hun aanpak naar het Europese continent geoptimaliseerd, zeker wat betreft verkoopkantoren en logistieke operaties. Ik denk dat die opklim ook juist te maken had met die Brexit, met bedrijven die een pied-à-terre willen in Europa, maar op een bepaald moment stopt dat. Voor mij is dat nog geen alarmerend gegeven.

Er is trouwens ook een verschil tussen investeringsprojecten en het handelsvolume. Ik heb de cijfers nu laten opvragen. Als ik die straks nog binnenkrijg, kunnen we dat meegeven. Ik weet niet of dezelfde tendens zich voordoet in handelsvolume. Ik denk het eigenlijk niet.

Dan vraagt u of ik een inschatting kan geven van de impact. De impact op de Vlaamse bedrijven blijft relatief beperkt. De dalende investeringscijfers vanuit het VK worden ruimschoots gecompenseerd door de algemene positieve investeringscijfers voor Vlaanderen.

Sinds 2019 situeren de Britse investeringen zich vooral in de ICT-sector, business services en de logistiek. Dat bleef onveranderd in 2022. Daarbuiten daalt het aandeel in de voedingssector en stijgt het belang van het healthcare- en farmasegment.

Dan vraagt u welke stappen we zullen ondernemen. Er blijft een verhoogde focus op het Verenigd Koninkrijk waarbij, via FIT, verdere actie wordt ondernomen naar potentiële investeerders. Zo worden er, onder meer, extra middelen ingezet om een analyse te maken van het nieuwe Britse handels- en investeringsbeleid. Sinds de uitstap uit de EU probeert het Verenigd Koninkrijk namelijk uit te pakken met een aantal nieuwe concepten om investeerders te lokken of te behouden. Zodra er een beter zicht is op dit nieuwe beleid, kan Vlaanderen doelgerichter en met meer kennis van zaken diens targets bepalen.

In ieder geval wordt er in 2023 sterker gefocust op een aantal veelbelovende niches binnen de toekomstgerichte deeldomeinen waarin Vlaanderen bijzonder sterke troeven heeft. Ik denk hierbij onder meer aan medtech, biotech en halfgeleiders. Uit de Vlaamse contacten blijkt dat er veel interesse is in projecten die focussen op technologie en onderzoek en ontwikkeling. Dit zou een nieuwe golf van investeringen kunnen teweegbrengen.

Daarnaast wordt de strategie rond StartUp.Flanders versterkt uitgerold in het VK. Londen blijft immers een vooraanstaande speler inzake hightech start-ups.

Dan is er het Brexit Adjustment Reserve. Vlaanderen heeft geen 223 miljoen, maar 244 miljoen euro ter beschikking onder het Brexit Adjustment Reserve, indien we rekenen in lopende prijzen, wat hier aangewezen is. Op dit moment is ongeveer 42 miljoen euro van deze middelen reeds effectief besteed. Er zijn dus al heel wat ondernemingen en sectoren die geholpen worden door deze middelen. Verder zijn er momenteel ook nog heel wat projectvoorstellen in behandeling met oog op goedkeuring. Nieuwe projectvoorstellen kunnen nog tot 1 juli van dit jaar ingediend worden. De besteding is dus nog volop lopende.

Er zijn echter heel wat uitdagingen die de besteding van de BAR-middelen bemoeilijken. Zo is het maar beperkt mogelijk om retroactieve kosten te vergoeden en zijn er beperkingen voor directe steun als gevolg van het Europese staatssteunkader. Daarenboven loopt het BAR-programma maar tot het einde van het jaar en is er de blijvende onzekerheid omtrent de nieuwe regelgeving aan Britse zijde.

De betrokken diensten blijven in ieder geval verder inzetten op communicatiecampagnes. Zo hebben FIT en het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) vorige maand nog een roadshow georganiseerd, waardoor nu nieuwe aanvragen binnenkomen. Er loopt op dit moment ook een socialmediacampagne die nauw wordt opgevolgd.

Wat betreft uw vraag tot een eventuele heroriëntatie van de middelen kan ik dan ook aangeven dat de aanvragen voor BAR-subsidies nog volop lopende zijn en dat er ook langs de kant van de overheid nieuwe initiatieven genomen zijn om de mogelijkheden nog meer in de kijker te zetten bij relevante bedrijven.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u, minister-president. Ik heb eigenlijk geen bijkomende vragen. Ik noteer alvast dat er nog steeds voldoende focus is via FIT op het Verenigd Koninkrijk, en dat er zeker nog potentie is voor onze bedrijven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over een nieuw akkoord tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie over Noord-Ierland – 1597 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Annick Lambrecht

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Die vraag was natuurlijk al ingediend voor het nieuwe akkoord dat gisteren tot stand is gekomen. Ik weet dus niet of u al gedetailleerd gaat kunnen antwoorden, maar ik ga mijn vraag toch stellen. Drie jaar geleden heeft het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie verlaten. Noord-Ierland is altijd een pijnlijke kiezel gebleven in de Brexitschoen. Ook eerder, tijdens de onderhandelingen, vormde Noord-Ierland een gordiaanse knoop. Ik had ooit het voorrecht om ter plaatse te zijn op die grens tussen Ierland en Noord-Ierland. Gelukkig zijn al die grenscontroles daar verdwenen en laten we hopen dat dat in de toekomst ook zo zal blijven. Wat mij toen opviel, was dat in Ierland alles werd aangeduid met kilometers en zodra men de grens overreed met mijlen. Dat was het enige verschil dat ik op het Ierse eiland zag. Niemand wilde een harde grens herinvoeren op het Ierse eiland maar tegelijkertijd moest ook de integriteit van de Europese interne markt bewaard worden, bijvoorbeeld via douane- en grenscontroles als aan de ene kant andere normen gelden en aan de andere kant dezelfde regels gehanteerd kunnen worden.

Het aantal onderhandelingsrondes viel niet meer bij te houden. Af en toe verliep het bijzonder moeizaam. We weten ook dat de Noord-Ierse deelstaatregering niet tot stand is gekomen door toch wel extreme eisen van de protestanten, die geen regering wensten te vormen zolang er geen herziening van het akkoord was. Dat is natuurlijk geen goede zaak, want goede afspraken met het VK zijn noodzakelijk om een goede en nauwe relatie te hebben. Dat laatste is zeker van belang voor Vlaanderen, als open handelsregio met intensieve handelsrelaties met het VK.

Ik weet ondertussen wel dat er bijvoorbeeld vanuit de havens van Antwerpen en Brugge nieuwe lijnen met Ierland tot stand zijn gekomen. Dat is uiteraard op zich ook een goede zaak. Zo zie je dat crisissen uitdagingen zijn en ook altijd opportuniteiten bieden. Een paar weken geleden werd gezegd dat er een douanedeal tot stand zou komen. Toen werd er gezegd dat die routinegrenscontroles overbodig zouden worden. Vandaag hebben we het een en ander gelezen over een rode en groene lijn. Enerzijds is er de groene lijn voor goederen die effectief voor Noord-Ierland bestemd zouden zijn wanneer ze vanuit de UK komen. Anderzijds is er de rode lijn voor goederen die Noord-Ierland binnenkomen, maar die de Ierse republiek als bestemming hebben. Ik weet dat het een beetje vroeg dag is en ik weet niet of u het al volledig hebt kunnen doornemen, maar ik heb volgende vragen:

Kunt u toelichting geven over het nieuwe Windsor-akkoord en hoe u dat evalueert?

Hoe evalueert u het nieuwe akkoord over de bevoegdheid van het Europees Hof van Justitie?

Kan dit akkoord al impact hebben op onze staat Vlaanderen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Vanlouwe, ik beantwoord uw vragen samen.

Er is gisteren een voorlopig principeakkoord bereikt tussen de EU en de Britse regering over het Iers Protocol, het zogenaamde Windsor Framework. Het akkoord bestaat uit een reeks praktische oplossingen voor uitstaande problemen inzake agrovoeding, douane, medicijnen, btw, staatssteun en de betrokkenheid van stakeholders.

Het principeakkoord geeft daarmee invulling aan de belofte van de Europese Commissie aan de Noord-Ierse stakeholders om naar concrete oplossingen te zoeken die werken op het terrein.

De Europese Commissie heeft in een eerste reactie aangegeven dat de voorstellen niet leiden tot een uitholling van de integriteit van de Europese interne markt en dat ze respect tonen voor het Goedevrijdagakkoord. De flexibiliteit die is voorzien in het akkoord zal dan ook enkel worden verleend aan het VK als de Britse regering haar verplichtingen volledig nakomt in de effectieve implementatie.

Op dit moment is het nog te vroeg om een gedetailleerde analyse te geven van het akkoord, dat zult u begrijpen. De tekstvoorstellen werden immers pas deze voormiddag bezorgd aan mijn diensten. De grote lijnen van het akkoord zijn als volgt:

Wat de douane betreft: de toepassing van een onderscheid tussen 'goods at risk' en 'goods not at risk'. Voor deze laatste categorie worden een reeks vereenvoudigingen toegekend qua douanebehandeling.

Wat fytosanitair betreft: Britse standaarden inzake volksgezondheid en consumentenbescherming kunnen toegepast worden voor producten met eindconsumptie in Noord-Ierland.

Wat geneesmiddelen betreft: bij goedkeuring van nieuwe geneesmiddelen in het VK, kunnen deze op de Noord-Ierse markt worden geplaatst mits het label 'not for sale in the EU'.

In verband met Governance: er wordt niet geraakt aan de rol van het Europees Hof van Justitie. Er worden wel bijkomende consultatiemechanismen voorzien met Noord-Ierse stakeholders.

Vanuit Vlaanderen hopen we dat dit akkoord leidt tot een positievere dialoog met het VK en een constructieve samenwerking naar de toekomst toe, bijvoorbeeld op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. Er zijn veel gezamenlijke uitdagingen waar we samen de schouders onder zullen moeten zetten. In die zin is een genormaliseerde relatie zeker wenselijk.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Er wordt inderdaad kort dag gereageerd. Ik hoor u vertellen over 'the goods at risk' en 'the goods not at risk' en ook over het label 'not for sale in the EU'. Dat kan natuurlijk nog bijkomende administratieve formaliteiten voor de UK met zich meebrengen. Ik hoor zelf vooral via het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka) en de media dat heel wat bedrijven zeggen dat Europa en Vlaanderen klaar waren en dat ze nog steeds goed handel konden drijven met de UK, maar dat het probleem vooral was dat de UK niet klaar was met de administratieve afhandeling, de douaneformaliteiten en dergelijke meer. Ik weet dat de

vraag misschien iets te vroeg kwam, een grondige analyse zal misschien later volgen. Ik dank u alleszins voor dit antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het ontbreken van vertegenwoordiging van Vlaanderen op de Europese Raad – 1405 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de structurele opname van de diplomatieke vertegenwoordiger van Vlaanderen bij de Europese Unie in de Belgische delegatie bij de Europese Raad – 1637 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Annick Lambrecht

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Deze vraag om uitleg is een beetje geda-teerd, ze is begin deze maand ingediend en ondertussen is er toch al een en ander veranderd en heb ik de vraagstelling wat bijgestuurd.

Na elke Europese Raad volgt er in de schoot van de commissie Buitenlands Beleid een verslagmoment over de recentste top. In december, maar ook nu recent in februari, was er hieromtrent een verslagmoment. Tijdens deze verslagmomenten vernemen we natuurlijk het een en ander. In december hadden we al vernomen dat de Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging geen deel kon uitmaken van de Belgische delegatie tijdens de Europese Raad. Nochtans hebben we daar al verschillende keren een vraag rond gesteld, en ook de minister-president heeft naar aanleiding van onze vragen gezegd dat hij formeel het kabinet van de federale premier daarop aangesproken had.

Die vraagstelling werpt voor een stuk zijn vruchten af – ik ben wel nog een beetje voorzichtig in mijn bewoordingen – want tijdens het meest recente verslagmoment van de heer De Moor omtrent de laatste Europese Raad van februari 2023, bleek dat de Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging wel deel kon uitmaken van de Belgische delegatie.

Is het probleem hiermee definitief van de baan? Neen, zou ik zeggen, want Wallo-nië en Brussel willen ook deel uitmaken van die Belgische delegatie. Wat ik hen natuurlijk wel gun, maar in deze delegatie is slechts plaats voor twee van de drie delegaties. Er zou een beurtrol afgesproken zijn. Ik vind dit allemaal een beetje Kafkaïaans, want ik vind dat Vlaanderen altijd deel moet uitmaken van de Belgische delegatie. Ik denk dat u, minister-president, mij daar niet in gaat tegenspreken. Het is niet de eerste keer dat we die problematiek hier bespreken natuurlijk.

Tijdens het laatste verslagmoment werd er gesteld dat de discussie hieromtrent in de laatste rechte lijn naar de Europese Raad van 15 december 2022 zou worden beslist. Dat kon toen niet, en zoals gezegd is het naar aanleiding van de Europese Raad van 9 februari wat aangepast, maar het probleem is slechts ten dele opgelost.

En alhoewel hieromtrent al vaak aangehaald werd dat het niet kan dat Vlaanderen niet rechtstreeks vertegenwoordigd wordt op de Europese Raad, zijn er steeds ex-cuses om dit toch maar niet te laten gebeuren. De vorige keren was het excuus de covidcrisis en de gevolgen ervan, nu is er het feit dat ook Wallonië en Brussel, naar

aanleiding van de interesse van Vlaanderen, aanwezig blijken te willen zijn. Dat zorgt allemaal voor problemen.

Dit wordt voorlopig opgelost met een beurtroolsysteem. Dat is een stap in de goede richting, we moeten het zeggen zoals het is, maar we zijn er nog niet. Dat is, wat mij betreft, een zaak die niet langer kan blijven aanslepen, zeker gezien het komende voorzitterschap van België in 2024. Als we dit bekijken in het licht van de Vlaamse ambitie om tijdens het nakende Europese Voorzitterschap in 2024 zo professioneel mogelijk over te komen bij de Europese instellingen en de Europese partners, dan is deze situatie, toch wel voor een stuk, hallucinant te noemen. Het is niet ernstig dat een deelstaat die goed is voor meer dan 80 procent van de Belgische export niet altijd rechtstreeks vertegenwoordigd is op het Europese niveau. Op dat vlak blijft mijn vraag die ik in het begin van deze maand heb ingediend nog altijd relevant.

Niet alleen vanuit de politiek, maar ook vanuit de Vlaamse diplomatie, de Vlaamse overheid en de Vlaamse administratie wordt er hieromtrent al lang aangedrongen op de aanwezigheid van Vlaanderen op dit niveau. Maar opnieuw blijkt het vigerende samenwerkingsakkoord uit 1994 hier roet in het eten te gooien. En ondanks vele vragen vanuit zowel meerderheid als oppositie in dit parlement, blijkt een update van dat samenwerkingsakkoord niet voor morgen te zijn. Maar iedereen weet dat de samenwerkingsakkoorden van 1994 niet meer kunnen beantwoorden aan de huidige realiteit. Op dat vlak gebruik ik een understatement.

Minister-president, wat is uw houding ten aanzien van het feit dat de Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging nog steeds niet – en nu moet ik mijn vraag wat bijstellen – op permanente basis betrokken wordt in de Europese Raden?

Welke initiatieven neemt de Vlaamse Regering met het oog op het Belgisch voorzitterschap van de EU in 2024 hieromtrent?

Wat is de stand van zaken omtrent het actualiseren van de samenwerkingsakkoorden van 1994? Dat is een vraag die ik al verschillende keren gesteld heb en waarschijnlijk in de toekomst nog verschillende keren ga stellen. Ziet u hier deze legislatuur nog enige beweging in komen?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, minister-president, we hadden heel recent hier onze Vlaamse diplomaat Matthias De Moor, die het goede nieuws bracht dat hij voor de eerste maal deel mocht uitmaken van de Belgische delegatie. De vraag om vanuit Vlaanderen te kunnen deelnemen, is uiteraard niet nieuw. Uzelf hebt er meermaals voor geijverd. Wij hebben er hier meermaals een debat over gevoerd. Tegelijkertijd zien we dat ook Brussel en het Waalse Gewest het belang inzien van een vertegenwoordiging op het Europese niveau.

Het was inderdaad nogal pijnlijk dat sinds de coronapandemie bepaalde beperkingen werden ingevoerd inzake de omvang van de delegaties. In de elfkoppige Belgische delegatie zouden vandaag de premier en tien medewerkers aanwezig zijn. Voor de Europese Raad van februari 2023 is deze samenstelling voor de eerste keer gewijzigd. In de voorlopige oplossing zijn twee plaatsen toegewezen aan de gewesten. Het federale deel van de delegatie zou bestaan uit de premier, vier kabinetsmedewerkers, de federale ambassadeur bij de Europese Commissie, een rapporteur en twee federale woordvoerders. Dan zou er sprake zijn van twee zitjes te verdelen onder de drie gewesten, Vlaanderen, Brussel en Wallonië, die dan volgens een rotatiesysteem kunnen deelnemen. Op deze voorbije Raad stond Brussel aan de zijlijn, wat meebrengt dat Vlaanderen ooit eens aan de zijlijn zal staan.

De deelname van onze diplomatieke vertegenwoordiger is uiteraard een stap vooruit. Maar het blijft natuurlijk een voorlopige regeling met ernstige beperkingen.

Zoals gezegd, is de regeling met het rotatiesysteem tijdelijk en niet optimaal en is ze eigenlijk ook gewoon niet in lijn met de bevoegdheidsverdeling in dit land. Het principe 'in foro interno, in foro externo' is een fundamenteel principe van het Belgische grondwettelijke stelsel. Het samenwerkingsakkoord van 1994 regelt deze vertegenwoordiging evenwel niet. Op het moment dat het akkoord werd afgesloten, was de Europese Raad nog geen formeel onderdeel van de Europese instellingen. Dat gebeurde pas bij het Verdrag van Lissabon in 2007. Een structurele opname van Vlaanderen, en uiteraard ook van de andere gewesten, is dan ook logisch op basis van de huidige bevoegdheidsverdeling. De Raad zet niet alleen de grote lijnen uit maar bespreekt ook heel wat zaken die direct raken aan de Vlaamse bevoegdheden en belangen. Kortom, de afwezigheid van de deelstaten in de Belgische delegatie in de Europese Raad valt niet meer te verantwoorden.

De aanwezigheid aan de Europese tafel is niet alleen symbolisch en principieel. Onze diplomaat, de heer De Moor, zag tijdens zijn aanwezigheid ook meteen de praktische voordelen. Het maakt directe afstemming mogelijk met de bevoegde Vlaamse ministers en laat toe de belangen van Vlaanderen maximaal en in eerste lijn te verdedigen. De Vlaamse standpunten worden weliswaar verdedigd tijdens de voorafgaande coördinatie maar we kunnen niet wegens tijdens de gesprekken zelf.

Het is een open deur instampen dat er in dit Vlaamse regeerakkoord gepleit wordt voor een opname van de Vlaamse diplomatie in de Belgische delegatie en voor een actualisering van de besluitvorming bij de directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE), waarbij bij de standpuntbepaling voortaan ook rekening wordt gehouden met het specifieke belang van de deelstaat. In de resolutie die we nagenoeg unaniem hebben goedgekeurd – ik vind het nog altijd jammer dat de Vooruitfractie dit niet gesteund heeft – werd dan ook gesteld dat iedere hervorming ervoor moet zorgen dat de algemeen afgevaardigde, onze diplomaat, bij de EU structureel deel moet kunnen uitmaken van de Belgische delegatie in de Europese Raad en de ministerraden, rekening houdend met de categorisering van die ministerraden. En als de besluitvorming bij de DGE geactualiseerd wordt, moet er bij de specifieke standpuntbepaling voortaan ook rekening worden gehouden met de specifieke belangen van de deelstaat.

Minister-president, wat is uw reactie op deze doorbraak en eerste deelname van de Vlaamse diplomaat? Welke stappen hebben u en de Vlaamse Regering ondernomen om die doelstelling te realiseren? Hoe ziet u uiteindelijk een definitieve regeling waarbij dat rotatiesysteem al dan niet wordt afgeschaft en er mogelijk drie zitjes voor de deelstaten zouden zijn? Wat zult u daartoe ondernemen? Hebt u overleg met de collega's van de andere deelstaten die hopelijk hetzelfde standpunt innemen? Ten slotte is er nog een vraag die we hier al meermaals hebben gesteld: wat met betrekking tot de herziening van de samenwerkingsakkoorden van 1994?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel voorzitter, collega's. Mijnheer Deckmyn, ik ga uw eerste vraag gezamenlijk beantwoorden met de eerste vier vragen van de heer Vanlouwe. Dan kom ik nog terug op de andere vraag.

Zoals reeds aangehaald door de heer Vanlouwe in zijn vraagstelling, maakte de Vlaamse diplomatiek vertegenwoordiger deel uit van de elfkoppige Belgische delegatie tijdens de meest recente Europese Raad van 9 februari laatstleden. Daar waren de volgehouden inspanningen van mijn medewerkers en van mezelf voor nodig. Via onze contacten met de eerste minister en met zijn diensten konden we dit al bereiken.

Premier De Croo garandeerde eerder al dat er van zijn kant geen principiële bezwaren zijn, en ik ben verheugd te merken dat zich dat nu ook vertaalt naar de praktijk. Onder meer gelet op de debatten rond concurrentiebeleid, staatssteun en de Europese industrie, is het ook logisch en belangrijk dat de Vlaamse Regering van nabij op de hoogte blijft over hoe de gesprekken tussen de Europese regeringsleiders evolueren. Zo hebben we waar nodig op het moment zelf aandachtspunten kunnen meegeven.

Naast deze deelname aan de delegatie voor de Europese Raad door onze diplomatiek vertegenwoordiger, namen zowel mijn kabinet, het kabinet van minister Brouns als onze administraties uiteraard actief deel aan de intrafederale vergadering ter coördinatie van de Belgische positie.

Zoals u weet vraag ik reeds langer om onze diplomatieke vertegenwoordiging rechtstreeks te betrekken bij de Europese Raden. Ook de andere deelstaten hebben ons vervoegd met deze vraag. Zodoende maakte de Waalse diplomatieke vertegenwoordiging eveneens deel uit van de Belgische delegatie op de Europese Raad van februari. Brussel was deze keer echter niet vertegenwoordigd.

Mijn standpunt is duidelijk: wij vragen niet meer of niet minder dan een volwaardige en structurele opname van de deelstaten in de delegatie voor de Europese Raad. Dat vereist logischerwijze ook dat – wat mij betreft – elke deelstaat die dit opportunity acht kan deelnemen.

Vanwege de premier werd er gewezen op het feit dat er sinds de covidpandemie nog steeds strengere beperkingen worden opgelegd door het Raadssecretariaat met betrekking tot de omvang van de nationale delegaties. Om die reden konden er op dit moment slechts twee plaatsen worden vrijgemaakt voor de regio's. Dat blijft een positieve stap ten opzichte van de nul plaatsen die tot nu toe beschikbaar bleken, maar we zullen onverminderd blijven aandringen op die volwaardige en structurele opname.

Dan was er de vraag van de heer Deckmyn over welke initiatieven we nemen met het oog op het Belgisch voorzitterschap omtrent deze zaak. Aangezien de Europese Raad op het niveau van staats- en regeringsleiders wordt voorgezeten door de permanente Voorzitter van de Europese Raad, Charles Michel, zal het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie hier minder tot uiting komen. Deelname van de Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging aan de Europese Raden tijdens ons voorzitterschap blijft alleszins, zoals daarnet toegelicht, belangrijk op zich.

Het voorzitterschap biedt daarnaast een hele reeks kansen voor Vlaanderen om de internationale zichtbaarheid van ons beleid te vergroten en de impact van ons buitenlands beleid te verhogen. De Vlaamse Regering is vastbesloten om op volwaardige wijze invulling te geven aan haar luik van het EU-voorzitterschap. Ik verwijs hiervoor graag naar het Projectplan EU-voorzitterschap dat de Vlaamse Regering vorig jaar heeft aangenomen en dat momenteel volop wordt geïmplementeerd.

Jullie hebben alle twee gevraagd naar de samenwerkingsakkoorden. Op 7 maart – dus volgende week – staat een vergadering van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) gepland. Een herziening van de samenwerkingsakkoorden buitenlands beleid werd geagendeerd en zal bijgevolg aan bod komen. De Vlaamse Regering wil dat deze samenwerkingsakkoorden zo spoedig mogelijk in lijn worden gebracht met de institutionele realiteit van het land en de EU. Het blijft dan ook mijn betrachting om deze legislatuur de concrete stappen vooruit te zetten.

Wat mij betreft is de herziening van de samenwerkingsakkoorden buitenlands beleid geen communautaire, maar een louter technische kwestie. Dat betreft de vast-

stelling dat de samenwerkingsakkoorden niet in lijn zijn met de institutionele realiteit van het land en de EU. En zo wil de Vlaamse Regering dat de categorieën van de Europese ministerraad volledig in lijn worden gebracht met de institutionele realiteit na de zesde staatshervorming, en ook met het Verdrag van Lissabon. En daarnaast zijn een aantal meer procedurele bepalingen van het samenwerkingsakkoord ook rijp voor actualisatie.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Daarnet hebben we het in het kader van een vraag om uitleg over het EU-steunkader om een duurzame transitie te versnellen al gehad over de terugkoppeling vanuit het federale niveau na een Europese Raad. U zei toen zelf ook al dat er niet steeds zicht is op de Belgische tussenkomsten in deze raad, wat eigenlijk hallucinant is. De terugkoppeling loopt dus stroef en dit moet beter. De Permanente Vertegenwoordiging van Vlaanderen daar zou voor verbetering moeten zorgen, maar we zitten toch nog altijd met een soort van deeltijdse vertegenwoordiging. Het is een stap in de goede richting, maar we zijn er nog lang niet. Dat rotatiesysteem is beter dan niets, maar eigenlijk is dat onvoldoende voor Vlaanderen.

Het is een goede zaak dat u blijft pleiten voor een rechtstreekse, volwaardige en structurele vertegenwoordiging van Vlaanderen op het Europese niveau en daarin hebt u zeker onze steun.

Wat de samenwerkingsakkoorden betreft, blijven we erop terugkomen. We hebben er hier al genoeg over gedebatteerd. U zegt wel dat dit op een volgende vergadering opnieuw zal worden geagendeerd en dat u daar deze legislatuur verdere vorderingen in wilt maken. Maar deze legislatuur duurt niet meer zo lang. Ik wil niet pessimistisch zijn, maar als u het nog deze legislatuur wilt bewerkstelligen, dan zult u nu toch wel een versnelling hoger moeten schakelen.

Ten slotte ben ik het ermee eens dat die samenwerkingsakkoorden op orde zetten eerder een technische dan een communautaire kwestie is. Maar dat is natuurlijk de theorie. Ik hoor het allemaal graag, maar in dat kader, als het dan toch eerder een technische kwestie is, is het toch wel onbegrijpelijk dat dat niet vordert. Wat mij betreft, moet iets dat technisch is dan maar worden geagendeerd. In ieder bedrijf is een technische zaak iets dat wordt opgelost. Het staat op de agenda van de raad van bestuur en wordt opgelost. Hier wordt dat niet opgelost. Ik heb dan ook eerder het vermoeden dat dat voor ons allemaal een technische kwestie is, maar dat anderen daar een communautaire kwestie van maken. Dan zitten we toch met een moeilijkheid. Er is ergens een onwil en ik hoop dat dat op een of andere manier kan worden doorbroken. Ik hoop dat u het gaspedaal indrukt om hierin voor verbetering te zorgen. Ik ben eerder pessimistisch, maar we zullen daar deze legislatuur ongetwijfeld op terugkomen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. We hebben hierin zeker een stap vooruit gezet met de aanwezigheid van onze diplomatieke vertegenwoordiger op de Europese Raad. Het is ook positief dat de andere deelstaten het belang van die aanwezigheid op de Europese Raad erkennen en dat de deelstaten hierin aan hetzelfde zeel trekken.

Het enige minpuntje waarmee we blijven zitten, is het rotatiesysteem. Ik zou het echt onaanvaardbaar vinden dat Brussel en Wallonië op de volgende Europese Raad vertegenwoordigd zijn en dat Vlaanderen als grootste deelstaat niet aanwezig zou zijn. U stelde terecht dat het logisch is dat elke deelstaat die dit opportuun acht, kan deelnemen. Ik hoop dan ook dat het rotatiesysteem spoedig kan verdwijnen, dat er zo mogelijk drie deelstaten aanwezig zijn, dan wel dat het twee

deelstaten zijn, Vlaanderen en Wallonië, en dat er een soort van terugkoppeling komt in de DGE aan Brussel dat mogelijk toch wel goede contacten onderhoudt, zowel met Vlaanderen als met Wallonië. Ik hoop dat we daarin een stap vooruit kunnen zetten.

Ten slotte blijf ik, net als uzelf, aandringen op de herziening en actualisering van die samenwerkingsakkoorden. Ik noteer dat er op 7 maart een vergadering is van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB). Ik hoop dat er daar een stap vooruit wordt gezet. Want dit is inderdaad geen communautaire kwestie, dat maken anderen ervan. Dit is gewoon het in overeenstemming brengen van een akkoord met de Grondwet en met de bijzondere wetten. Het kan niet zijn dat een samenwerkingsakkoord ondergeschikt zou zijn of haaks zou staan op een wet, een bijzondere wet of de Grondwet.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb misschien enkel een nuance. Ik had moeten zeggen dat het geen politieke kwestie zou mogen zijn, het zou een louter technische kwestie moeten zijn. Maar ja, dat is duidelijk in andere hoofden niet het geval. Ik kan, collega's, alleen een inspanningsverbintenis in deze aangaan. U mag ervan op aan dat we vanuit de Vlaamse Regering ervoor blijven vechten, en ik vind het even hallucinant als jullie dat dat niet gewoon kan worden opgelost. Dit moeten we in dialoog doen, we kunnen geen dictaat vanuit Vlaanderen opleggen, was het maar waar.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het Vlaamse beleid ten aanzien van Chinese economische inmengingen en wanpraktijken – 1638 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, het rapport van professor internationale betrekkingen Jonathan Holslag omtrent de luchthaven van Luik deed onlangs heel wat stof opwaaien. In dit rapport brengt hij de Chinese druk op de Belgische economie in kaart. Het is niet het eerste alarmerende rapport ter zake. In het recente rapport focust professor Holslag zich op het Chinese bedrijf Alibaba. Het rapport stelt dat de Volksrepubliek China andermaal bewijst een onbetrouwbare partner te zijn. Professor Holslag gaat zelfs zover om de manier van werken van Alibaba gesofisticeerder te noemen dan de cocaïnemaffia. Dat is een nogal boude stelling.

De miljoenen pakjes die via Luik op onze markt worden gebracht allemaal controleren, is onbegonnen werk. De informatie op de etiketten is vaak misleidend. Alibaba beloofde drieduizend jobs en een luchttransportlijn tussen China en België, maar daartegenover stonden nogal vreemde concessies, zoals de toetreding tot het Chinese World Electronic Trade Platform, een klantendatabank gecontroleerd door de Chinese overheid, en eisen die een bedreiging inhouden voor de privacy van onze burgers.

Positieve resultaten van de deal laten echter op zich wachten. De export naar China is niet toegenomen en ondertussen overspoelen Chinese producten onze markt. Ik heb eerder al een vraag gesteld met betrekking tot de houtexport, waarbij bleek

dat Chinese goederen massaal via containerschepen op onze markt worden ge-gooid. China wilde deze containers niet leeg laten terugkeren en er werd dan maar massaal hout uit ons land verscheept. Dat is een van de vele voorbeelden van hoe men in China werkt. In dat geval resulteerde de Chinese economische politiek in een marktverstoring in ons land.

Reeds in 2022 waarschuwde professor Holslag ervoor dat elk Chinees schip in onze havens een ideologisch fort moet zijn dat, naast containers, ook tanks en oorlogsmateriaal moet kunnen vervoeren. Ook een boude stelling. In het Vlaams Parlement werd reeds vaak gewaarschuwd voor de gevaren van de Chinese economische politiek. Een terughoudendheid tegenover de Volksrepubliek China is vandaag dus zeker aan de orde.

Vandaar de vragen die ik wilde stellen, minister-president.

Welke conclusies trekt u uit het rapport van professor Holslag voor wat Vlaanderen betreft?

Ziet u bijkomende nood om Vlaanderen te beschermen tegen Chinese wanpraktijken en inmengingen?

Welke economische sectoren in Vlaanderen staan het meest onder Chinese druk, en zijn het meest vatbaar voor Chinese inmengingen?

Neemt de regering initiatieven om deze sectoren te beschermen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega Deckmyn, mijn diensten hebben nota genomen van het rapport van professor Holslag, maar ik denk dat het niet mijn taak is om als minister-president een dergelijke studie, die voornamelijk focust op de activiteiten van Alibaba in Wallonië, te becommentariëren.

Ik behandel uw tweede en vierde vraag graag tezamen. De algemene houding van de Vlaamse Regering ten aanzien van de bescherming tegen buitenlandse wanpraktijken en inmengingen blijft in lijn met wat ik reeds meedeelde in vorige parlementaire vragen hierover, zoals het screeningsmechanisme voor buitenlandse investeringen. In die vragen gaf ik al een breder beeld op wat mogelijk is op Vlaams niveau. De vernoemde werkzaamheden en analyses blijven lopen.

Voorts is het belangrijk om ook de rol en de verantwoordelijkheid van de EU op dit vlak voor ogen te houden, aangezien een heel aantal instrumenten op dat niveau beschikbaar zijn, of daar opgesteld worden. Mijn diensten blijven dan ook nauwlettend EU-initiatieven opvolgen, en proactief en constructief deelnemen aan intra-Belgische en intra-Europese gesprekken over – onder meer – het instrument om marktversturende subsidies uit derde landen aan banden te leggen en het anti-dwanginstrument dat het gebruik van economische dwangmaatregelen moet afremmen.

Ik wil hierbij wel nog even stilstaan bij het feit dat China inderdaad een zeer machtige economische speler is, die een grote rol inneemt in mondiale waardenketens, voor zowel niet-complexe producten tot hoogtechnologische eindproducten. Vlaanderen is een zeer open economie. Handel met China biedt dus duidelijk opportuniteiten en kansen. Dergelijke verwevenheid impliceert natuurlijk ook risico's, zeker wanneer China op allerlei vlakken een dominante positie poogt in te nemen. Hierover mogen we niet naïef zijn. Maar – en dit wil ik toch wel onderstrepen – dit geldt voor alle derde landen waarmee we handeldrijven, en waarvoor we in essentie een Europees antwoord dienen op te maken. Het extraterritoriale bereik en de mogelijke vaagheid van wetgeving, of die nu van China of de Verenigde Staten komt,

heeft sowieso een belangrijke potentieel risicovolle impact op onze bedrijven en kennisinstellingen.

Welke economische sectoren het meest onder Chinese druk staan? In de periode van 2018 tot 2022 registreerde Flanders Investment & Trade (FIT) een totaal van 56 directe buitenlandse investeringen in Vlaanderen vanuit China, wat neerkomt op 4,34 procent van alle buitenlandse investeringen in deze periode. De sectoren met de meeste investeringen afkomstig uit China zijn logistiek & transport, wagens, IT, telecom en elektronica. De inmenging van China via overnames blijft beperkt tot vijf investeringen, op een totaal van 56 investeringen. Het aandeel van Chinese investeringen in Vlaanderen, zeker in vergelijking met andere buitenlandse investeerders, evenals inmenging via overnames in Vlaanderen, is aldus relatief beperkt.

We moeten oppassen om de vraag omtrent afhankelijkheden enkel en alleen op China toe te spitsen en we moeten aandachtig blijven voor alle soorten afhankelijkheden in welke sector dan ook.

De grote onderlinge verwevenheid van internationale waardeketens als zodanig is niet noodzakelijk risicovol, en kan moeilijk vermeden worden in deze erg geglobaliseerde economie. We moeten enkel oppassen dat die onderlinge verwevenheid niet resulteert in een strategische afhankelijkheid. Als overheid is het onze taak om steeds te blijven waken over de publieke belangen.

In die context is het misschien interessant om het onderzoek van de Europese Commissie uit 2021 te vermelden, waarin ze onderzoek heeft gedaan naar de Europese afhankelijkheden. Daarbij werd ook de afhankelijkheid van de EU ten aanzien van China onderzocht, waarin onder meer een sterke afhankelijkheid van een reeks kritische grondstoffen vanuit China werd vastgesteld. Deze grondstoffen zijn belangrijk en essentieel voor onze digitale en energietransitie. China zet die Europese afhankelijkheid strategisch in, bijvoorbeeld via eigen handelsbeperkingen bij export. Dit verklaart het belang van EU-instrumenten om hieraan te kunnen remediëren.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Dank u wel voor uw antwoord. Misschien toch stellen dat de vraag natuurlijk was ingegeven vanuit de situatie en problematiek in Luik, en dat de vraag niet was om daar concreet informatie over te geven. De situatie in Luik, met Alibaba en dergelijke meer, was de aanleiding voor mijn vraag om uitleg, omdat we daar zien dat er marktversturende mechanismen werkzaam zijn, dat er een nieuw element was in iets wat we hier in deze commissie al enkele keren hebben kunnen aanschouwen. De vraag om uitleg is bedoeld om te wijzen op de marktversturende mechanismen die voor een open economie als Vlaanderen grote gevaren inhouden.

U stelde daarnet dat het antwoord eigenlijk een Europees antwoord dient te zijn. Uiteraard. Als Vlaanderen maken we deel uit van het Europese economische gegeven. Maar als er een Europees antwoord moet zijn, dan moet dat Europees antwoord natuurlijk rekening houden met de situatie in de verschillende lidstaten van de EU, en vandaar ook met de situatie in Vlaanderen. Vandaar, als er een antwoord op Europees vlak geformuleerd moet worden, vraag ik me toch wel af wat uw initiatieven zijn richting Europa. Want we hebben elementen gehad in Luik, maar er zijn ook andere rapporten geweest, niet in het minst van professor Holslag. Ik heb verwezen naar het rapport over de haven van Antwerpen en dergelijke meer, dat toch duidelijk wijst op een probleem. Als we een antwoord willen brengen op Europees vlak, dan moeten we de Vlaamse elementen toch mee aanreiken op dat Europees vlak. En ik vroeg me af welke initiatieven u daartoe eventueel al heeft genomen.

Ten slotte: u hebt zeker een punt als u zegt dat we niet enkel naar China moeten kijken. Maar het is natuurlijk wel een feit dat het recente verleden heeft uitgewezen – en dat hebben we voor het eerst echt gezien met de situatie rond covid en de gevolgen daarvan – dat de Chinese houding ten aanzien van Europa in het algemeen en Vlaanderen in het bijzonder toch wel problematisch kan zijn. Maar ik wil als vraag toch nog even meegeven: wat is uw visie? Wat moeten we Europa vragen om te zorgen dat we mee zijn in dat Europees debat?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ja, dat is een opdracht, en die is ook gegeven aan onze Diplomatieke Vertegenwoordiger bij de EU, aan de man die u zo'n goede briefing gegeven hebt, om enerzijds te volgen wat daar op Europees niveau over wordt afgesproken, en om ook de inbreng, de lijn die we bepaald hebben over de Chinapolitiek, die ik juist toegelicht heb, in Europa ingang te doen vinden. Maar ik denk dat we daar redelijk goed in lijn zitten met wat de EU zelf ter zake denkt.

De relatie met China is een moeilijk evenwicht. Je kunt niet zeggen dat je dat helemaal zult opblazen, en van de andere kant kun je ook niet zeggen dat je naïef alles zult laten komen wat van ginds komt. Dat is dus vooruitgaan en omzien. Dat is een moeilijke relatie. Maar van de andere kant zijn de economische opportuniteiten van dien aard dat je daarin mee moet zijn, denk ik.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de samenwerking met Marokko op het vlak van groene economie en duurzame energie – 1642 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Deze vraag om uitleg ligt in het verlengde van diverse andere vragen uit het verleden die ik en andere collega's al hebben gesteld. Rechtstreekse aanleiding voor deze vraag is natuurlijk dat er een Vlaamse delegatie onder leiding van secretaris-generaal Julie Bynens is teruggekeerd uit Marokko na gesprekken over samenwerking op het vlak van groene economie en duurzame energie. Van 2024 tot 2028 investeert de Vlaamse Regering hiervoor 25 miljoen euro Vlaams belastinggeld.

De doelstellingen vermeld in de mededeling spreken over gemeenschappelijke problemen aanpakken op het vlak van energie en klimaat. Marokko wordt het nieuwe partnerland voor samenwerking in Afrika vanwege de economische en geopolitieke brugfunctie die dit land kan uitoefenen. Vlaanderen zal investeren in hernieuwbare energie en wil tegen 2030 deze energie opkrikken naar 50 procent met veel focus op waterstof. Het idee hierachter is dat Marokko in de toekomst overtollige hernieuwbare energie zal exporteren.

Ik heb al vermeld dat niet alleen ik maar ook collega's vragen hebben gesteld hierover, en in een antwoord op een van die vragen – van collega Van Rooy – stipuleerde de minister-president dat de Vlaamse Regering tewerkstellingsprojecten wil uitbouwen in Marokko. Ik citeer u: "We willen tewerkstellingsprojecten opzetten, zodat Marokkanen tewerkstelling vinden in hun eigen land." In het bericht over deze handelsmissie staan vooral voordelen voor Marokko opgesomd.

Welke concrete afspraken zijn er gemaakt met Marokko? Welke investeringen worden er met de vermelde 25 miljoen euro gedaan? In welke mate wil de regering daarmee tewerkstelling creëren in Marokko? Werd er ter gelegenheid van deze missie ook gesproken over legale en/of illegale migratie? Zo ja, in welke zin? Welke concrete baten staan er voor Vlaanderen tegenover de investeringen? Over welke garanties beschikt Vlaanderen dat Marokko overtollige energie naar Vlaanderen zal kunnen exporteren? Hoe realistisch is deze import vanuit Marokko?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel mijnheer Deckmyn. Ik ga uw eerste drie vragen samen behandelen.

Het betrof een zending op ambtelijk niveau waarbij verschillende contacten zijn gelegd met secretarissen-generaal van Marokkaanse ministeries. Uiteraard werden enkele concrete afspraken gemaakt. De afspraak is dat het Marokkaanse ministerie voor Duurzame Ontwikkeling en Energietransitie zijn rol zal opnemen als coördinerend ministerie voor de Vlaams-Marokkaanse samenwerking.

Het financieringspakket, goed voor 25 miljoen euro over de periode 2024-2028, is afkomstig uit de begroting voor ontwikkelingssamenwerking. De focus zal enerzijds liggen op uitwisseling van groene kennis en technologie en anderzijds op het stimuleren van tewerkstelling in de groene economie. Daarmee spelen we in op twee grondoorzaken voor migratie. Zowel de klimaatverandering, die onder meer leidt tot waterschaarste, als het gebrek aan waardig werk voor jongeren zijn immers pushfactoren om te emigreren. Door in te zetten op klimaat en tewerkstelling beantwoordt de samenwerking aan het mandaat dat de regeringsbeslissing van 6 april 2021 gaf voor samenwerking met Marokko.

Tijdens de plenaire vergadering van 5 oktober 2022 gaf ik reeds aan dat we tewerkstellingsprojecten willen opzetten, zodat Marokkanen werk vinden in eigen land. Dit kan een indirect positief effect hebben op de migratiedruk in Vlaanderen.

Dit jaar nog zal ik een traject opstarten om de focus voor die 25 miljoen euro verder af te bakenen. Dit gebeurt in nauw overleg met Vlaamse belanghebbenden en met de Marokkaanse autoriteiten.

Wat betreft uw vraag of er ook over migratie gesproken werd, betrof het – zoals aangehaald – een zending op ambtelijk niveau waarbij verschillende contacten zijn gelegd met secretarissen-generaal van ministeries. De Vlaamse administratie is niet bevoegd voor migratie. Een ambtenaar kan daar dus niet over spreken.

Er zijn ontegensprekelijk baten voor Vlaanderen, waarbij een versterkte samenwerking met Marokko grote kansen biedt voor de Vlaamse logistieke sector en onze havens. Net zoals de Vlaamse havens zich positioneren als toegangspoort tot Europa, positioneren de Marokkaanse havens zich als toegangspoort tot Afrika. Maar ook op het vlak van hernieuwbare energie, voeding, circulaire economie en afvalverwerking zijn er opportuniteiten. Dat is een opdracht waarmee onze Vlaamse economische vertegenwoordiger verder aan de slag gaat.

Om tot slot van dit partnerschap een succes te maken, betrekken we Vlaamse actoren nauw bij de samenwerking. Het eerste voorbeeld is de reeds afgeklopte samenwerking tussen de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en Masen, het Marokkaanse Agentschap voor Duurzame Energie. Deze samenwerking kijkt expliciet naar Vlaamse bedrijven voor de aanbestedingen van deelcomponenten binnen het project, concreet gaat het dan bijvoorbeeld om microgrids of aanbestedingen in het kader van zonne-energie. Flux50, de ledenorganisatie die Vlaanderen helpt zich internationaal te profileren als slimme energieregio, wordt

daarbij nauw betrokken. Door de rechtstreekse contacten met Masen kunnen eveneens afspraken worden gemaakt over het gebruik van testsites. Zo kan Vlaamse zonneceltechnologie onderworpen worden aan extreme testen in woestijncondities.

Ook het project SEED, een wereldwijd partnerschap voor actie op het gebied van duurzame ontwikkeling en voor de promotie van inclusieve groene economie, werkt nauw samen met Flanders Investment & Trade in Casablanca.

Over welke garanties beschikken we dat overtollige energie naar Vlaanderen geëxporteerd zal kunnen worden? Wanneer men spreekt over de export van overtollige groene energie uit Marokko naar Vlaanderen, gaat dat voornamelijk over waterstof of ammoniak. Marokko zal in 2050 naar verwachting de op twee na laagste productiekosten voor waterstof hebben. Als buurland van de EU zouden de transportkosten bovendien sterk gereduceerd kunnen worden.

Vlaanderen heeft daarbovenop verschillende troeven binnen verschillende segmenten in de waardeketen, gaande van productie tot opslag en transport. Bovendien herbergt de chemische cluster rond Antwerpen heel wat potentiële afnemers voor waterstof of ammoniak. Los van de industrie in Antwerpen, zou ook de Haven van Antwerpen-Brugge een grote rol kunnen spelen in het importverhaal van waterstof en ammoniak in Europa.

Anno 2023 is import nog niet realistisch, aangezien er nog geen productie of transport is voorzien. We bekijken dat verhaal met een open blik op de toekomst, zodat handelsoportunities voor Vlaamse spelers maximaal kunnen renderen.

De opportuniteiten rond hernieuwbare energie draaien immers niet enkel rond die import. We hebben ook onze expertise in Onderzoek & Ontwikkeling (O&O) en in elke schakel van de waardeketen rond waterstof zijn Vlaamse bedrijven actief.

Het is cruciaal om nu al contacten te leggen. Een interessante vaststelling daarbij is dat de Marokkaanse zijde Vlaanderen ziet als mogelijke 'waterstof-poort' tot Europa. Getuige hiervan het feit dat de Marokkaanse energiefederatie en hun leden vorige maand de haven van Antwerpen-Brugge bezochten.

Mijnheer Deckmyn, ik begrijp dat een of ander project dat we samen met Marokko doen, in uw ogen onmiddellijk een rode vlag is. Ik zou u toch willen vragen om hier met een open blik naar te kijken en ik denk dat hier echt een win-winrelatie opgebouwd kan worden. Wij zullen samenwerkingen moeten aangaan met landen die meer zon ter beschikking hebben dan wij. En als we daardoor tewerkstelling kunnen creëren in een land dat hier normaal gezien een immigratieland is, dan denk ik dat we daar zaden kunnen planten en reële projecten opzetten die naar mijn gevoel expansie kunnen kennen – misschien niet met die 25 miljoen van de eerste vijf jaar, maar wel op langere termijn. We weten al wat het resultaat is als we het niet doen, namelijk niets. Deze inspanningen doen, zet ons in een positie om van Vlaanderen, binnen die prille economie rond waterstof, een topregio te maken, dat is toch onze ambitie.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Er zijn twee zaken die ik nog met mijn repliek zou willen behandelen: enerzijds migratie, anderzijds waterstof. Misschien moet ik vooreerst zeggen dat het niet is omdat Marokko plots ter sprake komt dat er plots – wat mij betreft – een rode vlag is, en dat we alles superkritisch bekijken. Nee, ik kijk kritisch tegen verschillende zaken aan.

In dit geval is het zo dat de ontwikkelingssamenwerking in Marokko het vervolg is van de verschuiving van de ontwikkelingssamenwerking. In Zuid-Afrika werd die afgebouwd. We hebben daar in het verleden verschillende debatten over gehad.

Toen zei men: "Kijk, van de drie partnerlanden die we hebben, schrappen we Zuid-Afrika en komt Marokko in de plaats. We gaan daar naar aanleiding van deze feiten een redenering rond bouwen. Hoe gaan we een samenwerking opzetten met Marokko als nieuw partnerland inzake die ontwikkelingssamenwerking?"

En daarbij hebt u altijd gezegd dat het tegengaan van migratie een belangrijk element zou zijn in dit gegeven. En vandaag – als ik het mag zeggen – vind ik het nogal vreemd dat dit niet ter sprake kon komen tijdens het bezoek van de Vlaamse delegatie.

U stelt wel dat de Vlaamse administratie niet bevoegd is voor migratie, en dat we er dan ook niet over konden spreken. Dat is natuurlijk theoretisch, maar als u aangeeft – naar aanleiding van vorige vragen – dat die focus van Zuid-Afrika naar Marokko gaat, en dat die migratie juist een element in die samenwerking met Marokko is, dan geeft u zelf aan dat dit een element is. Migratie is een element. Jullie zijn er niet voor bevoegd, maar ik begrijp wel de redenering. Want uw redenering – en u hebt het daarnet ook voor een stuk aangehaald – gaat dan over het ontwikkelen van zo veel mogelijk initiatieven, zodanig dat er geen reden is dat Marokkanen naar Europa toe komen.

Goed, als dat de redenering is, is mijn vraag natuurlijk: wat is de concrete strategie? En als antwoord geeft u die waterstofpolitiek, en hebt u het over zaden die geplant worden. Maar strategie kan niet zijn dat er zaden geplant worden, strategie moet concreet zijn: "Kijk, daar geven we steun voor en dat is een realistisch verwachtingspatroon van de initiatieven die we daar nemen."

Ik heb de indruk dat als het gaat over dat tegengaan van migratie, dat het allemaal nogal abstract blijft als ik het zo mag zeggen. Ik vond het wel ook een beetje opmerkelijk dat u zegt dat klimaatverandering ook al een reden is voor migratie. Specifiek in het kader van Marokko vind ik dat nogal een vreemde redenering, maar het zal dan aan mij liggen.

En dan ten slotte over de waterstofproblematiek hebt u gezegd dat er met een open blik naar die zaak wordt gekeken. Ook daar is er sprake van zaden die geplant worden maar ik heb de indruk dat dit nogal een vrijblijvend gegeven blijft.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik denk dat ik alle topics in mijn antwoord behandeld heb en de heer Deckmyn heeft daar zijn beschouwingen bij gegeven, die we natuurlijk respecteren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de afhankelijkheid van China voor geneesmiddelen en het risico op misbruik – 1648 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, het was recent dat ik – ik dacht dat het via de internationale media was – dit item opmerkte. De geneesmiddelenindustrie draait op volle toeren en toch dreigt er een tekort aan fundamentele geneesmiddelen. Uit een rapport uit 2022 bleek bijvoorbeeld dat er in Nederland een recordtekort aan geneesmiddelen was. In dit geval spreken we van

1514 keer dat een bepaald geneesmiddel voor langer dan twee weken niet beschikbaar was. In 2020 trok het Europees Parlement ook al aan de alarmbel. Tussen 2000 en 2018 steeg het tekort in de EU en volgens een nota van de Commissie blijft het tekort toenemen voor veelgebruikte essentiële geneesmiddelen. Meer dan de helft van het tekort aan geneesmiddelen wordt gebruikt om kanker, infecties en aandoeningen van het zenuwstelsel te behandelen. Recent werd nog een tekort vastgesteld aan pijnstillers en koortswerende geneesmiddelen met paracetamol of ibuprofen. Vooral kindergeneesmiddelen komen in gevaar. De redenen hiervoor zijn uiteraard complex – ik geef dat toe – en er wordt aan oplossingen gewerkt binnen de Europese Unie.

Onlangs waarschuwde Michal Koudelka, het hoofd van de Tsjechische dienst voor contraspionage, voor een ander aspect van dit tekort. China kan namelijk zijn farmaceutische industrie inzetten als geopolitiek wapen. Europa, en dus uiteindelijk ook Vlaanderen, is afhankelijk geworden van de buitenwereld voor iets essentieels als geneesmiddelenproductie. China heeft volgens Koudelka een gigantische geneesmiddelenproductie, in tegenstelling tot de EU, en die grote productie kan volgens hem ingezet worden als drukkingsmiddel. Tijdens een internationale crisis of een conflict kan China dreigen de medicijnkraan dicht te draaien, een beetje naar analogie van de dreiging van Poetin om de gaskraan dicht te draaien naar aanleiding van het recente conflict. De cijfers zijn dan ook alarmerend. 40 procent van de geneesmiddelen binnen de EU werd in China of India geproduceerd. Tussen de 60 en 80 procent van de actieve bestanddelen van farmaceutische producten komt ook uit China en India. De waarschuwing van Koudelka dient dus zeker serieus genomen te worden.

De spanningen tussen China en Amerika lopen ondertussen op – dat is algemeen geweten. De EU wordt, mede door de NAVO, meegesleurd in die spanningen. Ondertussen probeert China op een agressieve manier de Europese markt te domineren en te penetreren. Daar hebben we ook al een debat rond gevoerd. De geneesmiddelenindustrie dreigt nu ook als geopolitiek wapen gebruikt te worden door de Chinese Volksrepubliek.

Vlaanderen is dankzij een farmaceutische industrie een belangrijk exportland van geneesmiddelen. Toch garandeert dit uiteraard niet dat ook hier geen al te grote afhankelijkheid kan zijn van bijvoorbeeld China voor bepaalde essentiële geneesmiddelen.

Hoe beoordeelt u onze afhankelijkheid van bepaalde geneesmiddelen uit het buitenland en China in het bijzonder? Hoe kan deze afhankelijkheid tegengegaan worden?

Zijn ook wij kwetsbaar voor eventuele chantage door China? Hoe evalueert u, minister-president, de waarschuwingen daarvoor? Heeft de Vlaamse Regering – desgevallend in samenwerking met de Federale – plannen klaarliggen voor het geval het zover zou komen?

Welke initiatieven neemt de Vlaamse Regering hierin?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, ik ga uw vragen gebundeld beantwoorden.

In het algemeen bepleiten wij vanuit Vlaanderen het voorzetten van een ambitieuze handelsagenda die bijkomende marktopportunities creëert en meer diversificatie mogelijk maakt. Onze open handelseconomie zorgt voor een grote onderlinge verwevenheid van de waardeketens. Deze open handelshouding is de basis

van onze Vlaamse welvaart. Uiteraard dienen we aandachtig te zijn voor strategische afhankelijkheid van derde landen bij publieke belangen. Onze volksgezondheid mag niet afhankelijk zijn van derde landen.

Ik heb in mijn antwoord op uw vraag rond het Vlaamse beleid ten aanzien van Chinese economische invloed reeds gewezen op het algemene standpunt van de Vlaamse Regering rond bescherming tegen buitenlandse wanpraktijken en inmening. Ik zal dit dan ook niet herhalen.

Ik wil daarnaast wel nog even benadrukken dat we vanuit Vlaanderen aandachtig de opmaak van Europese instrumenten blijven opvolgen. Ik denk hierbij aan het antidwanginstrument dat het gebruik van economische dwangmaatregelen moet afraden.

Ten slotte wil ik onderstrepen dat mijn diensten de afhankelijkheid van Vlaanderen ten opzichte van derde landen inzake alle strategische goederen verder opvolgen, ook inzake farmaceutische goederen.

Toen ik heel in het begin van de legislatuur in China een prinselijke missie deed, was er vanuit de Chinese overheid eerder de omgekeerde vraag: om met onze Vlaamse farmaceutische industrie naar daar te exporteren. Het was dus eerder andersom. Natuurlijk schuilt daarin dan weer het gevaar dat ze knowhow ... Ik weet wel dat we altijd met twee woorden moeten spreken, als we over dat continent spreken. Maar dat was toen eerder de tonaliteit en ik denk dat die met covid enzovoort alleen nog maar groter is geworden.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Om op dat laatste aan te sluiten: ik kan mij voorstellen – want ik heb in mijn eigen vraagstelling ook al aangegeven dat we een sterke farmaceutische industrie hebben – dat we in dezen misschien iets sterker staan dan de rest van Europa, maar het blijft natuurlijk een aandachtspunt. Ik denk dat de covidcrisis heel duidelijk uitgewezen heeft dat we in de problemen kunnen komen, als we te sterk afhankelijk zijn van China. Ik verwijs niet specifiek naar geneesmiddelen, maar bijvoorbeeld naar het probleem met de mondkmaskers. Daar hebben we ook gezien dat het beter is dat we niet al te zeer afhankelijk worden van derde landen.

Om dan terug te komen op die omgekeerde vraag van China, namelijk dat zij wel eerder geïnteresseerd zijn in onze producten: daar hebt u natuurlijk terecht gesteld dat we ook moeten opletten dat we niet meemaken wat ze ook in andere expertises doen, zijnde het kopiëren van zaken die wij produceren, en daardoor ook weer een concurrentieel voordeel proberen op te bouwen.

We zullen daar ongetwijfeld nog verdere discussies rond hebben, maar het is belangrijk dat we, zeker in het geval van China, de nodige aandacht blijven schenken aan eventuele beïnvloeding en afhankelijkheid van allerlei zaken met betrekking tot China.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.